

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.
Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.
Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domni colectori.

Sumariu: Pericope scurte din opulu istoricu titlatu: Luptele Romaniloru in resbelulu din 1877—1878. (Continuare din Nr. 9—10). — Spesele Academiei romane pentru sciintie si literatura. — Din Raportulu Comitétulu Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a in anulu 1886. — Premiile Academiei Romane. — Procesu verbale alu comitétulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu luat in siedinti'a dela 16 Maiu st. n. 1887. — Conspectulu cartiloru intrate la bibliotec'a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in decursulu trimestrulu Ianuarie — Martie 1887. — Diverse. — Bibliografie. — Scól'a superióra de fetitie din Sibiiu. (Colecte).

Pericope scurte din opulu istoricu titlatu: Luptele Romàniloru in resbelulu din 1877—1878.

(Continuare din Nr. 9—10).

Cartea a Sîeptea.

Griviti'a.

Consiliulu de resbelu pentru a hotári operatiunile armatelor aliata romana-rusa in contra Plevnei. — Parerile statulu-majoru rusescu. — Parerea Domnulu Româniloru. — Ataculu generalu asupra Plevnei este decisu. — Descrierea positiuniloru ce urmau a se ataca. — Armat'a lui Osmanu pasi'a. — Bombardare de patru zile care precede ataculu. — Ordinile Domnitorulu către trupele armatei de Vest pentru esecutarea acestei bombardari. — Divisi'a 4-a romana ia positiune in fati'a Grivitei. — Prim'a zi de bombardare la 26 Augustu (7 Septembrie). — Divisia 4-a inaintédia peste nópte bateriile sale mai aprópe de positiunile inamiculu; divisia 3-a se aslédia diminétia in fati'a Bucovei. — A doua zi de bombardare, 27 Augustu (8 Septembrie). — Ataculu redanulu din inaintea redutei Griviti'a de către regimentulu alu 13-lea de dorobanti si unu batalionu din regimentulu alu 5-lea de linie. — A treia zi de bombardare, 28 Augustu (7 Septembrie). — Cercarea de esire a Turciloru spre Etropolu; lupt'a cavaleriei române care respinge pe vrajmasiu. — A patra zi de bombardare, 29 Augustu (10 Septembrie). — Ordinele si pregatirile pentru lupta generala; formatiunea colóneloru de atacu. — Ajunulu bataliei. — Dia de 30 Augustu (11 Septembrie). — Inceperea bataliei de către trupele generalilor Skobelev si Krylof. — Cursulu bataliei la 2 óre. Ataculu Româniloru. — Divisi'a 3-a intálnesce a doua reduta dela Griviti'a. — Mórtea majorulu Siontiu si capitanulu Valter Maracinénu. — Ataculu divisiunei a 4-a; respingerea lui. — Alu doilea atacu. — Alu treilea atacu impreuna cu Rusii, respinsu asemenea. — Alu patrúlea atacu. — Luarea redutei Griviti'a.

Dupa ce luase posesiune de importantulu seu comandamentu, dupa ce inspectase cu deamanuntulu in zilele de 22 Augustu (3 Septembrie), 23 Augustu (4 Sept.), si 24 Augustu (5 Septembrie), atátu trupele rusesci, câtu si positiunile defensive si ofensive ale Plevnei, comandantulu armatei romana-rusa din Bulgari'a apuséna porni in diminétia zilei de 25 Augustu (6 Septembrie) la Ra-

deniti'a, unde se afla cuartierulu marelui duce Nicolae, comandantulu alu armatei imperiale de operatiuni, spre a hotari impreuna mersulu actiunei ulterióre, care avea se incumbe fortieloru aliata inaintea Plevnei.

In marele consiliu de resboiu care se tînu între ambele capetenii, si la care luara parte siefii statelorumajóre generale, se accentuà, dela inceputu, o deosebire de vederi in privinti'a modalitatiei, prin care puterile române-ruse concentrate la Vestulu esichierulu de operatiuni in Turci'a, urmau se'si atinga scopulu. Acestu scopu in sine erá claru si bine determinatu. Trupele strinse de Turci pe arip'a drepta a armatei rusesci trebuiau, inainte de tóte conținute si oprite de a lua ofensiva; actiunea lor amenintiatóre trebuia stánjinita si anulata asia ca ele se nu mai constituie, cá pana aci unu obstacolu la desfasiurarea planulu de campania adoptatu de statulu-majoru rusescu, si la mersulu inainte alu armatei Tiarulu pentru a'si atinge obiectivulu ei strategicu definitivu, Constantinopolea.

Daca rezultatulu la care trebuia se tindia armat'a rusa-romána din Vestulu Bulgariei se infatisia limpede si fara contestare, mijlócele de a ajunge la acelu rezultatu difereau între dinsele. Acésta diferentia impartiea si parerile in consiliulu de resboiu.

Statulu-majoru rusescu stabilea in principiu, ca puterile ruse si române, adunate acum inaintea Plevnei fiindu considerabilu sporite, trebuiau fara amanare se tréca la o actiune energica si imediata, se páséscă la ofensiva cea mai intensa si vigurósa, se atace tóte positiunile inamice din inaintea lor, si cucerindule cu asaltu, se desfiintieze obstacolu ce óstea imperiala intálnise neasteptatu in calea ei. Comandamentulu rusu nu se indoia de reusita acestui planu. Elu contá că fortiele lui Osmanu pasi'a, pe cari le evalua la cifra de 40 pana la 50,000 ómeni, erau in inferioritate nume-

rica fatia cu 65,000 Ruși si Români; că moralulu trupeloru turcesci din Plevna trebuia se fie clatinatu de cele două próspețe insuccese ce intimpinaseră in esirea dela Pelisiatu din 19/31 Augustu, si luarea Lovcei, ca armat'a lui Sulimanu pasi'a din Sudulu Balcaniloru, negresitu slabita de atacurile infructuoșe dela Sipca, nu eră in stare de a veni in ajutorulu lui Osmanu.

Domnulu Româniloru nu impartasia vederile statului-majoru rusescu, in ceea-ce privea acestu mod de executare alu actiunei in contra Plevnei, si desvolta consiliulu cuvintele pe cari 'si intemeia parerea sa deosebita. Intru cătu privea situatiunea numerica a fortieloru respective, Domnulu Carolu observa ca evaluarea efectiveloru lui Osmanu pasi'a nu era basata pe sciintie sigure si positive. Se crede in statulu-majoru rusescu ca se urca la 50,000 luptatori. Dara cifr'a putea se fie mai mare, erau chiaru multe probabilitati pentru a se admite acésta de pe indelungulu timpu de o luna si jumătate trecutu intre ultimile atacuri alu Rusiloru, de pe indeletnicirile ce avusesse musirulu otomanu de a se intari cu ómeni si materialu pe linii de operatiuni ce'i stau inca deschise. Armat'a lui Osmanu putuse fãra pedica, dela 18/30 Iulie încóce, se sporésca si se egaleze in numeru armat'a rusa-romãna.

Moralulu trupeloru turcesci din Plevna — acésta o admitea Domnitorulu — putea se fi simtitu momentanu atingere din neisbutirea atacului dela Pelisiatu si din perderea Lovcei. Inse acésta influentia a catatu se fia, de nu cu desavîrsire stérșă, dara fara indoiala multu slabita de inriurirea celoru doue invingeri succesive reputate de ostasii lui Osmanu pasi'a pe positiunile loru actuale.

Apoi inamiculu avea inca unu folosu meritul a'i cresce puterile, atãtu materiale cătu si morale, chiaru si fãra sosirea de contingente nóue.

Acésta era exstraordinar'a desvoltare ce Turcii putusera se dea, neturburati, lucrãrilor de intarire din jurulu Plevnei, retransiamenteloru siantiuiriloru, reduteloru cu multu sporite de cele ce avusesera in ultim'a lupta dela 18/30 Iulie, si de cari in zadar, si cu perderi crude se isbisera atunci aprópe 40,000 ómeni de trupe rusesci. Comandantulu armatei de Vest putuse sè se incredintieze insusi prin inspectiunile ce facuse in aceste trei ultime dile, despre numerulu si puterea acestoru fortificatiuni, si pentru Domnulu Carolu, eră netagaduitu ca taber'a intarita dela Plevna devenise o positiune, avèndu o valóre defensiva ce nu se putea nici cum dispretiui. Unu atacu de fortia asupra acestei positiuni, chiaru reusitu, avea se insumedie perderi enorme pentru navalitoru, fãra certitudine ca dènsulu se'si ajunga scopulu finalu. In urm'a acestoru perderi mari si cari nu puteau fi puse in indoiala — luptele dela 8/20 si 18/30 Iulie erau spre acésta dovada — slabita armata de Vest fi-va in stare de a trage fructele succesului seu, de a urmari pe vrasmasiu, alu desfiintia cu totulu si alu impedéca de a redica pe linia sa de retragere o nóua Plevna, unde totulu ar fi iar de inceputu?

Chiaru de s'ar respunde afirmativu la acésta întrebare, capeteni'a romãna o insotiea numai decãtu de alta

cestiune pentru a deslusi deosebirea parerei sale de aceea emisa in consiliulu de resboiu. Admitièndu ipotes'a reusitei acelu atacu generalu, si abstractiune facèndu de sacrificii, fi-voru Rusii in stare, numai cu fortiele loru actuale si inainte de trei patru septemãni si de sosirea ajutořeloru asteptate din Rusia, asi urmá pe data operatiunile ofensive, a trece Balcanii, si a merge asupra Constantinopolei?

In fati'a acestoru consideratiuni pe cari le motiva in consiliulu tinutu cu marele duce Nicolae si cu comandatii rusi, Domnulu Româniloru expuse ca planulu de atacu generalu si imediatu nu'i pareă oportunu, si 'si desvólta vederile sale asupra chipulu ce'lu credea mai nemeritu cum trebuia se procéda armat'a ce comanda. Domnulu Carolu indemna mai intãiu de tóte pe aliatii sei a nu se ademeni cu ilusiunea ca Plevn'a va fi asia lesne de luatu. In acésta credintia 'l intarea pe comandantulu armatei de Vest atãtu ceea ce vediusse la fati'a loculu, cătu si propri'a sa experientia militara. Positiunile dela Düppel ale armatei danese, in contr'a careia principele Carolu de Hohenzollern combatusse in 1864, se asemenau óre-cum cu positiunile lui Osmanu pasi'a la Plevn'a. Armat'a prusiana, dupa ce recunoscuse ca prin asaltu imediatu nu se putea face stapãna pe siantiuirile dela Düppel de cătu cu mari si disproportionate perderi, se hotari a le ataca sistematicu prin lucrari de apropiere, paralele, intariri de contra batere, etc. Operatiunile se prelungira, negresitu, dara rezultatulu fu mai siguru si scuti de sacrificii prea grele.

Acest precedentu la care se impartasise si 'l experimentase, Domnulu Româniloru 'lu infatisia statulu-majoru rusescu cá solutiune tactica a problemei ce se presinta armatei rusa-romãna inaintea Plevnei. Prin preferinti'a atacului regulatu si progresivu, astfelu cum 'lu propunea capeteni'a romãna, asupra asaltulu imediatu recomandat de statulu-majoru rusescu, partea strategica primea, si densa, o nemerita deslegare.

Domnulu Carolu aminti comandantiloru rusesci situatiunea armatelor francesi si germãna la 1870 inaintea Metzului. Principele Frederic-Carolu impresurase pe Bazaine, 'l impedicase de a amenintia spatele sau flanculu armatelor germane, si de a turbura marsiulu si operatiunile loru asupra Parisului, respinsese cercãrile de esire si de strabateru a liniei de investimentu, fãr'a da insusi asaltu positiuniloru francesi, si silise astfelu, pãna in sfèrsitu, armat'a Metzului la capitulare.

Acesta eră, dupa parerea comandantulu armatei de Vest, modulu celu mai practiculu care urma a se intrebuintia in contra ostirei lui Osmanu pasi'a, si Domnulu Carolu mai adaugea că, adoptãnduse chiaru acestu modu de procedere, totusi efectivulu actualu alu armatei de Vest mai trebuia sporitu la 100,000 ómeni, pentru-ca densa se'si póta indeplini misiunea. Iar' pentru unu atacu generalu si imediatu, efectivulu presentu alu acestei armate eră a fortiori neindestulatoriu in fati'a unu vrasmasiu egalu in numeru, hotaritu la aparare si spri-ginitu pe bune intariri.

Urm'a faptelor, cá si opiniunea ce emise in inalta sa competintia si autoritate ilustrulu generalu Todleben, cându fû chiebatu 'naintea Plevnei, dovedira cátu de limpede si judiciosu apretiuise Domnulu Româniloru situatiunea militara; dara in period'a de fatia momentulu psihologicu nu erá inca sositu pêntru cá statulu majoru rusu se adopte o parere atátu de intieptu alcatuita.

Comandamentulu rusescu erá atunci asupritu de motive grele, cari 'lu imboldeau a pasi cu ori-ce pretiu la o actiune pe unu punctu óre-care alu teatrului de operatiuni. De o luna si jumătate atátu in Asi'a, cátu si in Europ'a, armatele Tiarului fusesera silite sè se oprésca; Turci'a, care paruse perduta la primul momentu, desfasurase neasteptata energia; omulu bolnavu dovedea insanatosiare si surprindietóre vitalitate. Cu cátu crescea prestigiulu Turciei, cu atátu scadea celu rusescu. Opiniunea publica a lunei intregi erá uimita si deconcertata de nisce rezultate cari parusera atátu de puçinu probabile, depresiunea morala in Rusi'a erá simtitóre.

Consideratiuni politice se impreunau cu necesitati militare spre a silí pe Rusi se faca o noua opintire. Timpulu erá inaintatu, érn'a in apropiere. Comunicatiunile pe drumurile rele si noroióse din Bulgari'a aveau se devina atátu de grele, încátu se puna mari obstacole operatiuniloru si aprovizionariloru; podurile pe Dunare aveau se fia amenintiate de ghietiuri, viscole si furtuni. Provinci'a bulgara erá de pe acum tare incercata de cursulu resboiului si nu oferea nici destule inlesniri de hrana, nici cantonamente si adaposturi cuviincióse in orasiele si satele jumetate ruinate si arse cându de Turci, cându de Bulgari spre represalii. Iernatulu in asemenea conditiuni in Bulgari'a devenea imposibilu pentru glóte mari de trupe. Rusii se temeau se nu fia nevoiti se tréca inapoi Dunarea, sè-si amáne scopurile la o a dou'a campania daca unu evenimentu favorabilu, o întreprindere norocita nu venea se schimbe fati'a lucruriloru pâna mai erá timpu.

Dar acésta întreprindere nu putea fi cercata nici la centru, unde Rusii la acea data n'aveau in fati'a fortieriloru superióre ale lui Sulimanu pasi'a decátu 2 corpuri (alu VIII-lea si alu XI-lea) reduce prin luptele dela Sipce'a la 35—40,000 ómeni, si unde inaintarea rusésca n'aru fi pututu fi urmata de aripi; nici pe sténg'a unde marele-duce mostenitoriu, cu celu multu 55,000 luptatori, erá din ce in ce constrénsu de ofensiv'a armatei lui Mehemet-Ali, care numera aprópe 80,000 ómeni. Erá chiar de asteptatu cá trupele turcesci din Sudulu Balcaniloru 'si voru incepe érași dintr'unu momentu intr'altulu asalturile asupra Sipcei, si nu mai departe cá in ajunu, la 24 Augustu (5 Septembrie), tiareviciulu fusese din nou atacatu la Kaceljevo si nevoitu a dá indaratu de pe Lomulu Negru spre Iantra.

Singura parte unde conditiunile erau relativu mai bune, unde fortiele ruse-române numerau la olalta cá la 70,000 ómeni, erá spre Plevn'a. Acolo unde Osmanu pasi'a stá cá unu durerosu ghimpe infiptu in cóst'a armatei rusesci, acolo numai se putea luá ofensiv'a atátu de imperiosu reclamata de situatiunea politica si militara

rusésca. Tóte aceste consideratiuni fura puse inainte cu multa insisténtia, si calduróse apeluri de concursu eficace in grele impregiurari fura facute Domnului Româniloru in consiliulu de resbelu dela 25 Augustu (6 Septembrie) la Radeniti'a.

Positi'a Domnitorului erá gingasia. Capeteniei unei armate importante i se cerea urmarea si punerea in aplicare a unui planu, alu carui principiu initialu nu-lu aprobá. Dar Domnulu si ostirea románésca trecusera Dunarea si alergasera la Plevn'a spre a dá ajutoru Rusiloru, si Rusii declarau cá, in cugetulu loru, singurulu mijlocu de a'i ajutá seriosu erá o actiune imediata, unu atacu energicu si generalu asupra Plevnei. Cá generalu, Domnulu Carolu 'si facuse rezervele in privinti'a planului rusescu. Dar nu putea Domnulu Româniloru sè ia asupra'si sarcin'a de apreciatoru mai bunu si mai competentu alu intereselor ruse decátu Rusii insii, precum nu putea Suveranulu natiunei române, amica si aliata acelei rusesci, dovedi cá aceste interese actuale si urgente ale aliatalui seu 'i sunt indiferente. Intrunindu sub comandamentulu seu o óste pe care se intemeia acum tóta nadejdea, o óste in care elementulu rusu intra in parte aprópe egala cu elementulu român, putea capetenia acestei óste se refuze concursulu ce i se cerea?

Mai erá, in sfêrsitu, o consideratiune care nu se putea trece cu vederea. Daca armat'a románésca ar fi fostu o armata vechia, incercata in lupte, botezata in focu, ar fi pututu staruí Domnitorulu se impuna pârerea sa. Dar armata româna nu-si facuse inca probele; refusulu comandantului ei de a o bagá in greu ar fi semanatu cu indoiala din partei in valórea si energi'a ei, si nu numai inamicii, dar chiar amicii si aliatii aru fi simtitu mirare de o ostire care pornesce se culéga lauri si refusa de ai aduná la ántáiulu prileju ce 'i se ofería.

Tóte aceste cuvinte facura pe Domnulu Româniloru a primí planulu rusescu pentru operatiunile in contr'a Plevnei, de sí nu convinsu in apreciatiiunea sa militara si indoindu-se de eficacitatea lui. Capetenia armatei de Vestu declara marelui-duce Nicolae si statului-majoru rusu cá primesce a aplicá acestu planu, fâra a respunde in se, cá comandantu, de succesu si de reusita. Domnulu Carolu cerú in sa, cá idei'a fundamentala a acestui planu, ataculu generalu asupra positiuniloru inamice ale Plevnei, sè nu se execute fâra prealabila si indestulatóre pregătire a luptei, si pentru acésta staruí cá artileri'a sè nu mai fie marginita la rolulu restrénsu alu unei actiuni preliminar de câte-va óre, cum fusese in ultimele lupte dela 8/20 si 18/30 Iulie. Ea trebuia acum, din contra, se deschida calea atacului prin bombardamente energice si intensive cari se țina mai multe dile dearéndulu; trupele aveau sè se retransiedie repede, cum faceau pe data trupele române pe terémulu pe care inaintau; bateriile aveau sè se apropia treptatu de intarirele inamice spre a le sdruncina si a face mai anevoiósá apararea lor; in fine infanteri'a avea sè se indrumedie cátu mai multu acoperita cu transiee, siantiuri si gropi ocrotitóre spre positiunile si reductele inamice, pentru a scurtá distantiile de percursu la asaltu si a micșiora, pe cátu cu putintia,

perderile enorme ce armele moderne impun navalitorului in atacuri de frontu si descoperite.

Cererile Domnitorului fura primite, si se hotari cá unu bombardamentu de trei zile se precéda ataculu generalu care avea se fia datu la 29 Augustu (12 Septembrie.)

De vreme ce se raliase, pentru motivele aratate, la planulu de actiune alu statului-majoru rusescu, comandantulu armatei de Vestu luà tóte mesurile pentru energic'a si complect'a lui executare. Pentru acestu sfersitu intorcéandu-se dela Radeniti'a la cuartierulu seu generalu din 'naintea Plevnei, prescrise in acea di de 25 Augustu (6 Septembrie) dispositiunile ce aveau a se indepliní de trupele de sub comandamentulu seu.

Inainte de a face espunerea aceluor dispositiuni credemu de trebuintia, spre mai buna deslusire, a dá aci o sumara descriere a positiuniloru ce urmau a se atacá si a intaririloru pe cari le ridicasera Turcii in timpul care se petrecuse dela primele luptele din 8/20 si 18/30 Iulie, pâna in momentul in care avea se urmedie a trei'a batalia dela Plevn'a.

S'a aratatu in partea ántàia a acestei scrieri importanti'a strategica a Plevnei cá nodu a 5 mari cali de comunicatiuni, cari se incrucisíedea in acestu orasiu: 1. Nicopole-Plevn'a-Sofi'a; 2. Sistovu-Plevn'a-Sofi'a; 3. Rusciuk-Plevn'a-Sofi'a; 4. Plevn'a-Lovcea-Selvi-Tirnov'a; 5. Plevn'a-Lovcea-Carlovo-Filipopole, si Plevn'a-Lovcea-Selvi-Gabrov'a-Filipopole.

S'a descriu totu acolo si configurati'a terenului accidentatu inconjurându acestu orasiu cu déluri in amfiteatru, cu muchi si créste numeróse, cu vai si valcele seci, sau cu pâraie, cari brazdau loculu in tóte sensurile, terenu pe care se puté lesne alcatuí obstacole defavorabile atacului, favorabile apararei. Asemenea obstacole sciuse a improvisa Osmanu-pasi'a spre a oprí inainteara armatei rusesci si a'i infige doue sàngeróse invingeri.

Intaririle pe cari Turcii le ridicasera neasteptatu din paméntu la Plevn'a, fusesera considerabilu sporite in intervalulu dela ultim'a lupta din 18/30 Iulie si dat'a presenta de 25 Augustu (6 Septembrie). Ele se infatisiau acum intr'unu semi-cercu pornindu dela Nordulu orasiului, din malulu dreptu alu Vidului spre Est, trecéandu prin lini'a sateluor Opanez, Bucov'a, Griviti'a, pogorându de aci la Sudu-Est spre satulu Radisiovo, si càrmindu apoi prin satele Krisinu si Olceagas, la Vestu, spre a se intórce érași spre malulu dreptu alu Vidului*).

Figur'a acestei linii de intariri s'a asemanatu cu o imensa potcova cá de 40 kilometri circonferentia, care aru avea ambele coltiuri redimate de malulu dreptu alu Vidului, si incovaitur'a potcovei, sau partea convexa a acestei'a intórta spre Griviti'a si Radisiovo. Inauntrulu potcovei, aprópe de Vidu si mai josu de confluinti'a acestui riu cu gârlele Bucovei, Grivitiei si Tucenitiei, este situatu, intr'o vale strimta, orasiulu Plevn'a, acoperitu si ascunsu de muchile si délurile platoului din pregiuru. Tiermulu dreptu alu Vidului in acésta parte este mai

inaltu si domina tiermulu sténgu, si positiunea turcésca nu putea fi atacata decátu despre Nordu, Estu si Sudu. De pe aceste parti din cari puteau veni atacurile isi combinasé si impartise Osmanu-pasi'a intaririle.

Aceste intariri constau din trei linii de tabii sau redute in numeru de mai bine de 20, asiediate la intervale pe puncte favorabile si alese cu minunata pricepere. Ele erau legate intre dênsele prin siantiuri si drumuri acoperite, erau protegiate de baterii, sprijinite inainte si pe flancuri de transiee de adapostu si de gropi pentru tiraliori. Artileri'a si trupe de infanteria ocupau redutele cari aveau profile puternice, parapete tari, siantiuri adénci.

Frontulu Nordu alu positiuniloru turcesci se intindea dela Satulu Opanez, lângá malulu dreptu alu Vidului, pe cóm'a déluriloru cu povirnisieri drepte si repedi, cari domina valea Bucovei si scursórea acestei vai in valea Grivitiei. Acestu frontu erá din fire impartitu in doue linii prin inaltimile de d'asupra vailoru Bucovei si Grivitiei. Lini'a spre Nordu-Vestu, numita de Turci Bucovatabi'a, avea dreptu centruri de aparare redutele Opanezului si Bucovei; cea despre Nordu-Vestu deasupr'a satulu Griviti'a, se numea de Otomani Abdul-Kerim-Tabi'a, si de Rusi si Români marea reduta dela Griviti'a. Acésta tabia, sprijinita inainte printr'unu redanu, se vedea din positiunile Ruse si Române cá formându o unica si puternica reduta, care se considerá cá chei'a positiunei in acea parte. Inapoi'a acestui frontu si sub apararea lui, se afla o tabara de trupe turcesci. Trupele române erau in fati'a acestui frontu Nordu alu intaririloru Plevnei.

Frontulu Estu se intindea pe cóm'a déluriloru departitóre intre vaile Grivitiei si consistá dintr'unu grupu de redute si intariri construite de pe același sistemulu cá ale frontulu Nordu. Redut'a principala aci erá numita de Turci Hafiz-pasi'a, si de Rusi redut'a dela Radisiovo. Inapoi'a acestei linii de intariri erá asemenea o tabara turcésca, si frontulu acestuia steteau in fatia corpurile alu IX-lea si alu IV-lea rusesci.

Frontulu Sudu alu intaririloru Plevnei incepea la sténg'a gârlei Tucenitiei, pe cómele care se intindu pâna la malulu dreptu alu Vidului. Aci se aflau érași mai multe linii de redute si retransiamente solide pe créstele Muntelui Verde; ele se numiau tabi'a sau redutele dela Krisinu. In fati'a lor stá detasiamentulu principelului Imeritinski, trecutu mai in urma sub ordinele generalului Skobelef.

Astfelu se infatisiau la o repede ochire intaririle pe cari Osmanu pasi'a, cu nepregetata activitate si punéndu se lucredie la dênsele nu numai ostirea dar si populatiunea din Plevn'a, le ridicase pâna la data de 25 Augustu (6 Septembrie). Aceste fortificari, suntemu nevoiti de cadru acestei naratiuni care imbratisíedea generalitatea fapteluor si evenimenteluor petrecute, a le descrie in modu fórte sumar, dar lucrurile Turciloru, cari fura notabilu sporite inca in timpul investimentulu Plevnei, precum si diversele si importantele fortificari, cari se edificara acolo de armatele aliatale române si ruse,

*) Vedi planulu Plevnei aci alaturatu.

constituiescu unu subiectu de studiu atragatoriu si plinu de invetiamente mai alesu pentru specialistu, pentru in-ginerulu militarulu.

Acumu cându s'au aratatu intaririle in contr'a ca-roru armat'a romàna, impreuna cu cea rusésca, avea șe se lupte, se dicemu unu cuvèntu si de inamiculu ce avea se combata, de trupele otomane din Plevn'a. Efectivulu acestoru trupe se socotea, la 25 Augustu (6 Septembrie), de statulu-majoru rusescu, la cifr'a de 45—50,000 ómeni. La caderea Plevnei, numerulu Turciloru cari depusera armele, cu oficeri cu totu, se urca cam la 50,000 ómeni validi, si se aflau in orasiu soldati Turci bolnavi si raniti peste 7,000, cari, Plevn'a fiindu cu totulu impresurata, nu se mai putusera evacua. In esirea dela 28 Novembre, Turcii avusera 6,000 ómeni morti si rani-ti. Daca in momentulu cându se predara dupa 5 luni de lupte, de grele lipsuri si suferintie ce le impu-sese inconjurarea, fortiele turcesci totu mai insumau cá la 65,000 ómeni, nu este nici de cum urcata socotél'a a le evaluá la deschiderea din nou a actiunei in contra Plevnei, la finele lui Augustu inceputu de Septembrie, lá numerulu de celu puçinu 65,000, egalându, deci, atunci puterile romàne-ruse ce le stá in fatia.

Armat'a turcésca dela Plevn'a nu erá compusa tóta din aceleasi elemente. Parte erá nizami, redifi si chiar trupe de elita ale gardei imperiale a Sultanului; parte neregulati si contingente din Albani'a, Bosni'a si provin-ciile asiatiche. Cadrele nu aveau tóte organizatiune com-plecta. In multe companii in a m a m i i, adeca preotii inlocuiau pe oficeri si avéu mai multa autoritate decâtu dènsii, dar pentru soldatu ce altu este oficerulu, in resboiu si in primejdia, decâtu unu preotu care trebuie se slujésca la altarulu patriei si sè-si puna viéti'a jertfa pentru dèns'a. Trupele turcesci erau armate cu perfecte puscii Peabody-Martini, Snider, Remington si carabine cu re-petitiune Winchester cu câte 14 si 18 focuri. Artileri'a avea 100 tunuri; 88 de câmpu de 8 si de 9 cm Krupp, 12 de munte. Munitiunile, pentru puscii mai alesu, erau fôrte abundante, ceea ce se vedea din intrebuintia-rea fàra margini ce faceau Turcii de focuri de infanteria. Maresialulu comandantu Osmanu pasi'a avea cá siefu de statu-majoru pe liv'a (generalu de brigada) Tahir pasi'a; Comandantu alu geniului erá liv'a Tefik pasi'a; Ahmet pasi'a, erá capu alu artileriei; fie-care frontu alu apararei erá comandatu de unu pasia; ferik (generalu de di-visoriu) Adilu pasi'a, unu batrènu erou alu resboiului Cri-mei, comandá frontulu Nordu spre partea Romàniloru. Cum se batura soldatii otomani, faptele ce povestimur voru aratá.

Conformu intielegerei stabilite in urm'a consiliului dela Radeniti'a de a se pregati ataculu Plevnei printr'o intinsa bombardare, comandantulu armatei de Vestu dete urmatorulu ordinu generalu:

Dispositia pentru armat'a de Vestu.

Paradimu, 25 Augustu 1877.

Astadi, 25 Augustu, la 6 óre sér'a trupele armatei de Vestu voru parasí bivuacurile loru actuale spre a ocupá posi-

tiuni ofensive in fati'a partiei Sudu-Estu a taberei intarita Plevn'a. Pentru acésta se ordona:

1. Corpulu alu IX-lea va ocupá positiile dintre șioséua Bulgareni-Griviti'a si drumulu dela Pelisiatu la Plevn'a. Dupa ce va ocupá aceste posittii, va incepe imediatu constructi'a terasamenteloru pentru baterii, si a intaririloru pentru infan-teria. Acestu corpu va inaintá in linia de bataia 3 regimente de infanteria cu tóte bateriile de 9, ér 3 regimente cu bate-riile de 4 voru formá rezerv'a corpului. Unu regimentu si o bateria de 4 se voru detasiá dela rezerv'a generala.

Doue baterii de asediú, una cu 12 si ceealalta cu 8 guri de focu se voru inaltá pe lini'a de bataie a corpului IX-lea, in locuri alese de mai inainte; acestu corpu este insarcinatu ale construí si a le arma, adapostindu-le.

2. Corpulu IV-lea va trimite 3 regimente din divisi'a 16 de infanteria cu cele 5 baterii de 9 ale corpului pentru a ocupa inaltimile aflate inainte de Radisievo, unde voru incepe imediatu constructia de lucrari de aparare pentru bate-riile inaintate in lini'a de bataia, si de retransiamente pentru infanterie. I-a brigada din divisi'a 3-ea de infanterie cu patru baterii de 4 voru formá rezerv'a corpului, iar a 2-a brigada a aceleiasi divisiu cu doué baterii de 4 va face parte din rezerv'a generala.

3. Divisi'a 4-a romàna se va dispune in giurulu satului Verbiti'a, si 3 regimente de calarasi voru ocupá positiile la drépta Verbitiei pâna la Vid, in fati'a frontului Nord alu in-taririloru inamice.

4. Cavaleri'a generalului Loskaref compusa din regi-mentele de dragoni de Astrakan si Kazan, din lancieri de Bug si din Casaci de Don Nr. 9, cu doue baterii calaretie, va ocupá șioséua Griviti'a, va acoperí flanculu dreptu al liniei intregi si va mentinea comunicatiile cu divisi'a 4-a romàna. I-ea brigada a divisiiei a 4-a de cavalerie va ocupá inaltimile intre Tuceniti'a si Radisievo si va acoperí flanculu stîngu alu liniei generale. Regimentele de Don, comandate de colo-nelulu Tchenozubof voru mentinea comunicatiile intre flanculu stîngu alu corpului IV-lea si brigada de casaci de Caucas; ele voru observá șioséua dintre Plevn'a si Lovcea, trimi-tiéndu eclerori câtu se póte mai departe la Vest de șioseu.

Regimentele de husari de Kiev si Mariapol cu bateria calarétia Nr. 8, voru face parte din reserva generala, 3 sotnii din alu 34-lea regimentu de Don, sunt hotarite pentru a formá escorta comandamentulu armatei de Vest.

5. Reserva generala compusa de 3 regimente de infan-terie, din 3 baterii de 4 si 1 brigada de husari cu bateri'a Nr. 8 calarétia, se va aduná inaintea satului Pelisiatu.

6. Comandantulu armatei de Vest se va tinea lângá rezerv'a generala.

7. Trupele armatei de Vest voru fi imbracate in mo-dulu urmatoriu: in tunici cu pantaloni albi si kepiurile inva-lite ca albu. Ranitiile se voru lasa pe locurile de unde va incepe miscarea asupra positiiloru. Se voru formá in fie-care regimentu escuade speciale din soldatii slabi, si se voru lasa, parte, pentru a padí ranitiile, si parte pe lângá trenuri.

8. Trupele voru luá cu ele: chesónele de artilerie si cu cartusie, lazaretele mobile atasiate la divisiu, precumu si

carutiile pentru bolnavi. Parcurile volante ale corpului IX-lea voru fi la Zgalince; acele ale corpului alu IV-lea pe inaltimile intre Tuceniti'a si Bogot; parcurile mobile ale corpului alu IX-lea lângă podurile dela Bulgareni, iar ale corpului alu IV-lea aprópe de acelea dela Lejanu. Restulu trenurilor trupeloru va remânea in localitatile actuale: pentru corpulu alu IX-lea inapoi de Karagaci-Bulgarski, si pentru corpulu alu IV-lea inapoi de Poradim.

9. Soldatii voru avea cu dinsii fie-care dóue livre de carne fértá si patru de pesmeti.

10. Ambulantiile corpului alu IX-lea se voru stabili lângă cele trei putiuri pe drumurile ce dau dela Zgalince la Pelisiatu, si acelea ale corpului alu IV-lea pe riuletiulu Tuceniti'a.

11. Pretorii ambeloru corpuri voru aduná cátu se póte mai multe cara rechisitionate in satele vecine lângă ambulantie.

12. Lucrarile sapatoriloru sunt aretate intr'unu ordinu specialu.

13. Scopulu actiunei este comunicatu verbalu comandantiloru de corpuri de alarma.

Carol.

De odata cu aceste dispositii generale privitóre la intrég'a armata de sub comandamentulu seu, Domnitorulu da urmatorulu ordinu specialu ostirei sale:

Domnului generalu Cernatu,

comandantulu armatgi române de operatiuni.

Poradimu, 25 Augustu (6 Septembre) 1877.

Indata dupa primirea acestui ordinu, veti luá dispositiunile urmatóre:

1. Divisia 4-a va inainta dela Verbiti'a la Griviti'a, luându positiunile alese mai inainte pentru artileria. Aceste positiuni sunt siosieua ce conduce dela Plevn'a la Bulgareni si drumulu ce conduce dela Griviti'a la Verbiti'a.

La Griviti'a se voru asedia 8 baterii; pe lângă cele divizionare se voru complectá cu baterii din reserva.

Divisi'a a 4-a se va pune imediatu in legatura prin flanculu seu stingu cu brigada rusa din corpulu alu IX-lea care formédia flanculu dreptu alu acestui corpu.

Cavaleri'a generalului Loskaref a primitu ordinu se ia positiuni indaratulu divisiei a 4-a si a flancului dreptu alu corpului alu IX-lea rusu.

Indata ce divisi'a 'si va luá positiunile ei, chiaru asta nópte va luá mesuri a se intari, 3 regimente de calarasi voru ocupá positiunea intre Verbiti'a si Vid in fati'a intaririloru inamice.

2. Divisi'a de reserva se va afla la Verbiti'a, unde 'si va luá positiunea in loculu divisiei a 4-a. Se vor detasia dela divisi'a de rezerv'a 4 batalióne care voru merge la Pelisiatu pentru a intari reserva generala a armatei de Vest; drumulu ce voru urmá aceste 4 batalióne dela Kojulovce la Pelisiatu va fi prin Zgalince.

Nici o colóna nu va plecá fàra calauze.

3. Divisi'a 3-a va pastra pàna la noue ordine positiunile ce ocupa.

Carol.

(Va urmá).

Spesele Academiei române pentru sciintie si literatura.

Academii'a romana cu resiedinti'a in Bucuresci s'a infiintiatu mai antaiu in anulu 1866 sub unu titlu fórte modestu, a intratu inse in activitate numai in 15/27 Augustu 1867. De cátra guvernulu tieriei a fostu recunoscuta sub titlu éراسi modestu de Societate Academica prin decretu domnescu Nr. 1246 din 26 Augustu v. 1867, adeca dupa câteva dile dela convocarea primei sessiuni si constituirea ei.

Intru intielesulu donatiunei facute de cátra proprietariulu Evangelie Zappa de origine macedo-romanu, indigenatu in Romani'a, alu unei donatiuni facute de Alexandru Ioanu I. Cusa fostu Domnu alu tieriei, precúmu si conformu respectiveloru acte, decrete domnesci si ordini ministeriali, problem'a principala impusa societatiei academice era: Inavutirea si cultivarea limbei nationale române, prin urmare in lini'a prima compunerea gramaticei asia cum cere natur'a limbei nóstre, elaborarea unui dictionariu si traduceri de auctorj clasici. Chiaru si acésta era problema grea destulu, pentru-cá se créda oricine, cá aci se va cere ca sè se adune mai multi colaboratori la unu locu si inca anume cu privire la dictionariu, din tóte tierile locuite de romani. De aici vine, cá indata dela inceputu au fostu invitati a participa la lucrarea acésta nationala nu numai romani literati din Romani'a, ci si din Transilvani'a, din Ungari'a cu Banatulu, din Bucovin'a, Basarabi'a pre cátu era pe atunci una parte a ei rusésca, apoi si din Macedoni'a. Scopulu era invederatu: cá se fie reprezentatu materialulu intregu alu limbei nóstre materne, tóte fórmele, modulu pronuntiarei, modulu construirei sententieloru, proverbiele s. c. l.

Indata inse din prim'a sessiune s'a recunoscutu de cátra membrii adunati marele adevéru, cá daca voimu se ne inavutimu si cultivamu limb'a materna spre a o inaltia la rangulu de limba nationala comuna tuturoru romaniloru si totodata a'i asecura demnitatea de limba a statului, suverana, pusa pe tronulu in statulu Romaniei, nou'a societate científica nu are incatrau, trebue sè se supuna la datorinti'a patriotica de a cultiva nu numai filologi'a, ci si pe tóte celelalte sciintie, cá-cí limb'a e destinata a servi cá mijlocu de intielegere in tóte. In acelasi timpulu reflectându cu totii la starea nesigura in care se afla istori'a nóstra nationala cá si istori'a fie-carei tieri locuite de romani, scrisa mai totu de straini si in multime de casuri falsificata inadinsu fàra nici-o mustrare de consciintia, au trebuitu se intreprinda cátu mai curendu culegere de documente istorice in cursu de mai multi ani, cu miile, pentru cá scriitorii nostrii se aiba cu ce astupa golurile, a corege erorile, a infruntá falsificarile, a restabilí legatur'a firésca si logica intre evenimente.

La urmarirea acestoru scopuri mari se cereau si sume mari de bani; inse unde erau acelea? Dupa cei doi fundatori numiti mai in susu vení nemuritoriulu generalu Nasturelu Herescu, care cu donatiunea cé-

loru doue mosii, cu ficsarea unui premiu de 4000 si altuia de 12,000 lei noi facu patriei, natiunei, sciintieloru unu servitiu, ale carui folose suntu asecurate pe vecuri inainte. Dupa acesti fundatori mai urmara si altii, cum Dr. Anastasie Fetu, Mateescu, Radianu, si ceilalti.

In anulu 1879 veni insusi statulu cu legea sa din 29 Martiu Nr. 749 si pe langa ce dete societatiei titlu de academia romana, o si declarà de institutulu nationalu de sine statatoriu; se si votara de cãtra camer'a legislativa doue premii perpetue de câte 5000 l. n., unulu numitu Lazaru, altulu Eliadu in memori'a celoru doi barbati nemuritori. Nu multu dupa aceea se mai decretà o subventiune anuala de câte 20 mii l. n., afara de acèsta si spesele pentru publicarea colectiunei fericitului Eudoxiu Hormuzachi si a altoru documente câte 18 mii lei noi, pre cãtu timpu va dura publicarea acelora.

Frumose venituri acestea cã de incepetura pe cãtiva ani; dara cu totulu alta proportiune este aceea, in care se inmultira problemele academie. VEDIENDU acèsta regele si presedentele de onore alu academie, decise a luà asupra sa tôte spesele compunerei si tiparirii dictionariului numitu de insusi Maiestatea Sa Magnum etymologicum, carele pôte se coste departe preste una suta mii lei noi.

Nu a fostu greu a prevedea, cã nici atâtea venituri nu voru fi in proportiunea in care cresc trebuintiele indata ce academi'a 'si propuse a infintia misiuni istorice si archeologice in patria si in tieri straine, a'si inavutì bibliotec'a si colectiunea numismatica asia, incãtu se ajunga a fi cele de antaiu pentru tóta Romanimea, in fine a incuragia si cultivarea arteloru frumose. Acestea consideratiuni indemnara pe membrii academie, cã se faca tôte economiile possibili, pentru cã pe langa alte venituri atinse mai in susu se mai adune si unu fondu propriu, ale carui interese anuali se se adaoge la celalalte venituri.

Dupa computulu comunicatu in sesiunea din a. c. 1887 acelu fondu este de 698,700 lei noi (camu 280 mii floreni v. a).

Venitulu totale alu academie se stabili pe anulu acesta in . . . . . 113.220 l. n.

Spesele totale in sum'a de . . . . . 112.000 l. n.

Din acelea spese aprópe 40 mii l. n. se consuma in bani de caletori'a membriloru esterni, in diurnele turororu pe timpulu sesiunii anuale pe 1 luna de dile, in diurnele celoru din capitala pentru 42 de siedintie in 42 de vineri, mai departe in salariile functionariloru Academie, precum cassariu 4800, bibliotecariu 4200, adjunctu 1800 (toti trei ardeleni, inse bravi), 1 ajutoriu 1440, altulu 1200 (studenti) la cancelaria, 2 servitori, spesele cancelariei si incalditu 1500, spese neprevedute 1500 l. n., spese de processe. Tóta sum'a cãtu mai remane pãna la 112 mii merge in tiparitura si anume in anulu acesta pe lãnga dictionariu si Anali, unu volumu grosu de documente, Herodotu tradusu si comentatu, manuscriptele macedonene remase dupa Dr. Obedenariu; cumparare de carti (500 l.), monete (1705),

trei premii in suma de 14 mii l. n., explorari geologice la Cucuteni in Moldov'a, altele archeologice in Dobrogea, de unde esu lucruri cu totulu neasteptate; spese pentru cei ce ambla dupa documente istorice, honorarie pentru cei cari copiadia si traducu documente din alte limbi in Veneti'a, Rom'a, Paris, Moscva, Poloni'a etc.

Nu se cere nici-unu spiritulu de profetu, pentru-cã se prevedia ori-cine, cã dupa ce betranii apucara se deschida calea larga strimta dupa putintia, in acesti douedieci de ani din urma, successorii loru o voru largi celu multu in alti diece inca pe atãta spre bucuri'a natiunei, inse sub conditiune cã si veniturile academie se crésca la suma indoita, éra. fii natiunei se capete gustu indicitu mai mare pentru sciintie si lectura mai serioasa, decãtu ilu avemu pãna acuma, si de alta parte se ex-termine din radecina literatur'a straina desfrenata, cu care este inundata Romani'a cã si Ungari'a.

Pentru lectorii nostrii cari nu voru fi avendu statutele si regulamentulu Academie romane din Romani'a, credemu cã nu facemu reu daca reproducemu acielea celu puçinu statulu personalu alu ei asia cum se vede acela inpartitu in sectiuni si in comisiuni.

Anulu 1887—88.

A. Personalulu Delegatiunii.

Presiedinte alu Academie Romane Dl. *M. Kogalnicenu*; Aessori (Vice-Presiedinti) din sectiunea literara Dl. *B. P. Hajden*; din sectiunea istorica Dl. *G. Baritiu*; din sectiunea sciintifica Dl. *St. Falcoianu*; Secretariu generalu (pe 7 ani, 1884—1891) Dl. *D. A. Sturdza*.

B. Personalulu Sectiuniloru.

I. Sectiunea literara: Presiedinte Dl. *G. Chitiu* (Bucuresci); Vice-presiedinte Dl. *B. P. Hajden* (Bucuresci); Secretariu (pe 7 ani 1883—1890) Dl. *G. Sionu* (Bucuresci); Membrii Domnii: *Vasile Alecsandri* (Parisu); *I. Caragiani* (Iasi); *Timoteiu Cipariu* (Blaju); *T. Maiorescu* (Bucuresci); *Iacobu Negruzzi* (Bucuresci); *Nicolae Quintescu* (Bucuresci); *Alex. Romanu* (Buda-Pest'a); *Ioanu Sbir'a* (Cernauti).

II. Sectiunea istorica: Presiedinte Dl. *V. A. Ureche* (Bucuresci); Vice-presiedinte Dl. *Calimachiu A. Papadopolu* (Tecuci); Secretariu (pe 7 ani 1887—1894) Dl. *Vasile Maniu* (Bucuresci); Membrii Domnii: *Vicentiu Babesiu* (Budapesta); *George Baritiu* (Sibiin); *Nicolae Ionescu* (Iasi); *Mihailu Kogalnicenu* (Bucuresci); *S. Fl. Marianu* (Sucév'a); *A. M. Marienescu* (Buda-Pest'a); *P. S. S. Ep. Melchisedec* (Romanu); *Alex. Odobescu* (Parisu); *D. A. Sturdz'a* (Bucuresci).

III. Sectiunea sciintifica: Presiedinte Dl. *P. S. Aurelianu* (Bucuresci); Vice-presiedinte Dl. *Stef. Falcoianu* (Bucuresci); Secretariu (pe 7 ani 1886—1893) *Gr. Stefanescu* (Bucuresci); Membrii Domnii: *Emilian Bacaloglu* (Bucuresci); *Dim. Brandza* (Bucuresci); *Gr. Cobalcescu* (Iasi); *Iacob Felix* (Bucuresci); *Ioanu Ghic'a* (Londr'a); *Nicolae Kretzulescu* (Bucuresci); *Petre Poni* (Iasi); *Floriantu Forcius* (Rodn'a); *Nicolae Teclu* (Vien'a).

C. Personalul Comisiunilor.

I. Comisiunea permanenta a Bibliotecii. Membrii Domnii: *G. Sion*, secretariu alu sectiunii literare; *Vas. Maniu*, secretariu alu sectiunii istorice; *Grigore Stefanescu*, secretariu alu sectiunii sciintifice.

II. Membru conservatoru alu colectiunii numismatice: Dl. *Dimitrie A. Sturdza*.

III. Comisiunea pentru cercetarea cartiloru tiparite intrate la concursu pentru:

Premiulu Nasturelu din Seria B. de 4,000 lei, destinatu celei mai bune carti in limb'a romana cu continutu de ori-ce natura, tiparita dela 1 Ianuarie pana la 31 Decembre 1887; si

Premiulu statului Lazaru de 5,000 lei, destinatu unei carti scrise in limb'a romana, cu continutu sciintificu, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1886 pana la 31 Decembre 1887, sau celei mai importante inventiuni sciintifice facute dela 1 Ianuarie 1886 pana la 31 Decembre 1887.

Membrii: din sectiunea literara Domnii: *T. Maiorescu*; *B. P. Hajden*; *N. Quintescu*.

Din sectiunea istorica Domnii: *G. Baritiu*; *D. A. Sturdza*; *Calimachiu A. Papadopolu*.

Din sectiunea sciintifica Domnii: *N. Kretzulescu*; *Em. Bacaloglu*; *Gr. Cobalcescu*.

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrarilor prezentate la concursulu premiului statului Heliade-Radulescu de 5,000 lei, pe anulu 1888:

„Nunt'a la Romani. Studiu istorico-etnograficu comparativu“: *G. Baritiu*; *B. P. Hajden*; *I. Caragiani*.

V. Comisiunea pentru revisuirea Regulamentului generalu: *D. Sturdza*; *T. Maiorescu*; *D. Brandza*.

VI. Comisiunea pentru explorarile dela Cucuteni: *V. A. Urechia*; *A. Papadopolu-Calimachiu*; *Gr. Cobalcescu*; *Gr. Stefanescu*.

Din Raportulu Comitetului Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a in anulu 1886.

Unu exemplariu din acelu raportu publicatu pe 24 pagine in forma de brosiura la Cernauti 1887 ne este forte bine venit. Interese vitali ale nationalitatii nostre pretindu, ca societatile de cultura si de literatura romanesca ori-unde aru fi acelea, se afe unele despre altele, se'si urmarésca progressele si pre catu se póte se stea in comuniune strinsa unele cu altele, cam asia precum stau bisericile de aceeasi credintia si de acelasi ritu intre sine, sau buna-óra cum stau societatile magiare, care isi au ramurile sale nu numai in tierile corónei s.-tului Stefanu, ci si in Vien'a, éra in anii din urma chiaru si in Bucuresci, unde suntu cu totulu trei reuniuni magiare cu diverse scopuri, precumu se afa totu acolo si reuniunii

franceze, germane (trei), italiéna, chiaru si una cecha cu slavaca, fie-care cu capitalu si mijlócele proprie de cultivare in limbile loru materne.

Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana din Bucovin'a trecut-a si ea dela fundarea sa si pana in timpulu din urma prin multe adversitati. Din coprinsulu intregu alu raportului de acum aflamu cu bucuria singulara, ca in fine existentia si prosperarea societatiei este bine ascurata, indiferentismulu care rosesse la firele vietiei sale, in parte mare delaturatu prin cativa barbati de inima si energia, ómeni independenti si totodata convinsi ca fie-care popoporu se cultiva mai curendu si mai siguru numai cu ajutoriulu limbei materne.

Din citatulu raportu se vede, ca Societatea din Bucovin'a pe langa casele cumarate si reparate bine are si unu fondu frumosielu, anume in obligatiuni 900 fl., 7200 franci, 1000 galbini, in numerariu 12,730 fl. 25 cr., éra disponibili 751 fl. 85 cr. Mai are si restantie 924 fl. pela membrii, dintre cari adunarea generala din urma a stersu pe cativa. Din venituri se inpartu si subventiuni la studenti buni, inse lipsiti, éra 200 fl. la elevi dela meserii, nascuti in tiera.

Societatea mai are in administratiunea sa si alte cateva fonduri cu destinatiune speciala, precum:

Fondulu Pumnuleanu asia numitu in memori'a fericitului profesoru Aronu Pumnulu nascutu in districtulu Fagarasiului, studiatu in Blasiu si la Vien'a, trecutu la Cernauti in Iuniu 1849 in urmarea resboiului civile, denumitu acolo profesoru de limb'a si literatur'a romana la interventiunea ilustrei si intru tóte generósei familii Hormuzachi. Acelu fondu e trecutu in bilantiu cu sumele 11,200 fl. in obligatiuni, 2298 fl. 89 cr. la cass'a de pastrare din locu, 118 fl. in numerariu. Din venitululu acestui fondu se dau pana acumu câte cinci stipendie (burse) pe anu la studenti dela diverse facultati, de drepturi, de medicina, filosofia, theologia.

Fundatiunea dómnei Agnes Popoviciu pentru gimnasisti, in obligatiuni 2200 fl. in numerariu 57 fl. 92 cr.

Fundatiunea contelui Emanuelu Logotheti pentru doue fetitie romane dela institutul pedagogicu din Cernauti, cu scopu de a fi aplicate la scólele romanesce de fete. Fondulu in obligatiuni este 3200 fl., in numerariu 391 fl. 20 cr. Cu acestu fondu este pana acum impreunatu alu dlui Alexandru de Popoviciu pentru unu studentu romanu dela scól'a agronomica din Cernauti.

Fundatiunea mai noua a Cavalerului Georgie de Popoviciu, care in 31 Decembre éra de 3000 fl. v. a. in obligatiuni, 126 fl. 52 cr. in numerariu, inca nu s'a realizatu deplinu.

Comitetulu s'a intregitu prin alegeri noue in locul membriloru, dintre cari doi s'au fostu retrasu de buna voia, éra la alti cinci le espirase terminulu prevediutu in statute.

Biuroulu: Barónu Victoru Styrcea presiedente, Myron M. Calinescu vicepresiedente, Calis-

tratu Coca secretariu, Oreste de Renney cassariu, Dimitrie Isopesculu controloru, Nicolae Ieremieviciu bibliotecariu si inca alti 9 domni cá membrii ai comitetului.

Biblioteca societatii consta din 2479 opuri in 2617 tomuri, 884 fascioare, 36 tablouri si 6 mape.

Domnul Alexandru Zotta binevoi a mai daruit societatii o biblioteca de 524 opuri in 750 tomuri 114 fascioare.

Mai avem si alte informatiuni coprinse in cuventulu de deschidere, care nu ne indoimu cá voru interessa de aprópe si pe lectorii nostrii; acelea sunt:

Activitatea comitetului in decursulu anului administrativu 1886 se cuprinde din urmatóarele:

1. Adunarea generala a Societatii din 8/20 Iuliu 1885 a decisu cu unanimitatea voturiloru in urm'a propunerii Comitetului, ca osamintele neuitatului Aronu Pumnulu se se exhumeze si se se stramute de pe tinterimulu celu vechiu pe celu nou, unde se se redice apoi unu monumentu corespundietoriu, precum a fostu acésta de multu nu numai dořinti'a societatii, ci si prevediutu in fundatiunea, ce pórtá acestu nume scumpu.

Acelu conclușu alu adunarii generale l'a realizatu Comitetulu in decursulu anului 1886, dupa cum s'a raportatu despre acésta si ultimei adunari generale. Éra sántirea monumentului redicatu se va serbá indata, cum va fi deplinu gata.

2. Dupa cum s'a amintitu si in raportulu de anu, a deschisu comitetulu conformu §. 2 p. 4 alu statuteloru si in érn'a anului 1886 unu ciclu de prelegeri poporale publice si gratuite, cari ca si in anii trecuti au fostu bine cercetate de catra publiculu romanu si primite cu multa simpatie.

Prelegerea antaia despre „Anticitatile din Bucovin'a“ s'a ținutu de dl. Dionisiu Olinescu in 6/18 Martie;

Prelegerea a doua despre „Elementulu nationalu in educatiune“ o ținú dl. Dimitriu Socolénu in 13/25 Martie;

Prelegerea a treia despre „Viéti'a si activitatea nemuritoriului Aronu Pumnulu“ o ținú dl. I. Bumbacu in 20 Martie (1 Aprilie) si

Prelegerea a patra despre „Anticitatile din Bucovin'a“ (Epoç'a de bronzu si de fieru), ca prourmare a prelegerii antaia, fu ținuta earasi de dl. Dionisiu Olinescu in 27 Martie (8 Aprilie).

Ne simtimu indatoriti a aminti cu multiamita, ca si de asta-data societatea filarmonica „Armoni'a“ din Cernauti a binevoitu a concede, ca aceste prelegeri se se tina in sal'a spatiósa a localului ei din „Hotelulu Moldavie“.

3. In temeiltu §. 2 p. 8 alu statuteloru si cu aprobarea Adunarii generale din urma, a inceputu comitetulu si cu edarea unoru brosiurele pentru lectur'a tinerimei de pe la scólele nóstre poporale.

In semestrulu II. alu anului 1886 s'au si tiparitu doue de aceste brosiurele sub numele de „Biblioteca pentru tinerimea romana“, cari s'au distribuitu gratuitu pe la scólele poporale din tiara.

4. Afara de stipendiele date din fundatiunile speciale, cari stau sub administrarea Societatii, si despre ce se va raportá la finea raportului acestuia, s'au mai subventionatu din fondulu Societatii doi studintu si anume: Dimitriu Popoviciu, studinte in drepturi la universitateá din Cernauti si Ioan Tintila studinte la scól'a de agromie din Viena, acordându-li-se ajutóre de câte 50 fl.

Totu din fondulu Societatii s'au mai datu 50 fl. pentru spriginirea studintiloru romani sarmani dela gimnasiulu din Radauti, apoi unu ajutoriu de 10 fl. studintelui dela scóla reala din Siretiu, Lazar Nastasi, si altu ajutoriu de 37 fl. elevului dela scól'a agronomica din Cernauti, Gavriilu Lucanu.

Afara de aceste s'au mai impartitu gratuitu copiiloru saraci de pe la scólele poporale din ținutul Cernautiloru carti si recuisite de scóla.

5. In urm'a comunicarii din partea directorului gimnasialu din Radauti, cumca saracia gimnasistiloru de acolo este asia de mare, încatu multi n'au nici cele mai necesarie spre traiulu loru, avendu apoi Comitetulu cunoscentia si de neajunsurile studintiloru romani dela gimnasiulu din Súcév'a s'a aflatu indemnatu presiedintelé Societatii Dl. Baronu Victoru Styrcea, de a aranja si o colecta intre domnii deputati ai dietei tierii, dupa cum s'a amintitu despre acésta si in raportulu Comitetului presentatu ultimei Adunari generale, si din banii culesi sau tramisu 60 fl. „Scólei romane“ din Súcév'a pentru sprijinirea studintiloru romani sermani ai gimnasiului de acolo; 60 fl. s'au datu earasi pentru ajutorarea studintiloru romani dela gimnasiulu din Radauti; apoi cu sum'a de 55 fl. s'au cumparatu imbracaminte de érna pentru mai multi copii romani de pe la scólele poporale din suburbiile Cernautiloru, eara unu restu de 10 fl. s'a mai datu ca alu doilea ajutoriu lui L. Nastasi, studinte la scól'a reala din Siretiu.

6. Din sum'a de 200 fl. din venitul Societatii, menita pentru ajutorarea tineriloru romani, cari imbratiosiedia meserii, s'au sprigitu in anulu 1886 trei adulti.

7. Dupa cum s'a raportatu ultimei adunari generale, s'au terminatu pertractarile pentru activarea fundatiunei Contelui Emanuilu Logothetti, cum si a fundatiunii Dlui Alexandru Popoviciu, si solvindu-se si taxele prescrie in suma de 300 fl., s'a pututu escrie si concursulu asupra stipendieloru din aceste doue fundatiuni pentru anulu scolasticu 1886/87, cari s'au si solvitu in parte in anulu curinte.

Asidere s'au finalisatu si pertractarile pentru activarea fundatiuniloru create de repausatulu protopresbiteru alu Vicoveloru, Dimitriu Sereténu, si concursulu asupra stipendieloru se va escrie indata, dupa ce capitalulu acestoru doue fundatiuni, se va preda de inaltulu c. r. guvernulu in administrarea Comitetului.

8. In afacerea colectei de daruri benevole spre acoperirea speseloru de reparare si adaptare a casei cumparate de Societatea, apoi de a realiza cu timpulu si dorinti'a comuna, de a ridica pe locul societatii unu edificiu nou, s'a raportatu ultimei adunari generale, cumca

cu finea anului 1885 totalulu prisosu remasu dupa acoperirea speselor facute cu prim'a si a dou'a adaptare a casei cumparate, a fostu 243 fl., care suma s'a capitalisatu cá fondu specialu pentru zidirea noului edificiu.

In anulu 1886 au mai incursu pe sam'a listei V., incredintiata Dlui Atanasiu Pridie 55 fl. 30 cr. eara pe sam'a listei XXIII. dela Dnulu Samuilu Piotrovski suma de 10 fl.

Deci pàna acum'a este totalulu prisosu 308 fl. 30 cr.

Numele p. t. domniloru contribuitori din list'a Nr. V. s'au publicatu in raportulu de anu.

Spre orientarea prea onoratei adunari, precum si a p. t. domniloru contribuitori credemu de trebuintia a recapitula in scurtu, cele ce le-amu raportatu in afacerea colecteloru de daruri benevole, indrumate de comitetulu societatii inca in anulu 1879, anume in rapòrtele comitetului pentru anii 1882, 1883, 1884 si 1885, si insemnamu, cumca din cele 27 liste incredintiate unoru domni pentru a colectá ocasionalu astufeliu de oferte, s'au reintorsu pàna acuma cu subscrieri de oferte: List'a I., IV., V., VI., VII., X., XI., XIV., XX., XXI., XXIV., XXVI. si XXVII;

S'au reintorsu, dara fara subscrieri de oferte: List'a III., XII., XIII., XV., XVI., XVII., XXII., si XXV.;

S'au anulatu list'a Nr. XXIII.

Nu s'au reintorsu pàna acuma cu tóte provocarile comitetului: List'a II., VIII., IX., XVIII. si XIX.

Resultatulu acestoru colecte au fostu in sine destulu de imbucuratori cu privire la general'a crisa finantiala in tiara, càci numai cu acesti bani adunati s'au acoperitu tóte spesele facute cu prim'a si a dou'a adaptare a casei cumparate, asia ca fondulu societatii a remasu cu totulu crutiatu.

Ne mai putendu-se asteptá, ca voru mai incurge bani spre scopulu acesta, pe din alta parte fiindu prisosulu remasu din acésta colecta cu 308 fl. 30 cr. prea neinsemnatu, ca se figureze si mai departe ca fondu specialu pentru zidirea noului edificiu, carele ar' costa aprópe de 50,000 fl., s'au versatu acelu prisosu de 308 fl. 30 cr. in fondulu societatii.

9. In scopulu efectuarii imprumutului necesariu pentru zidirea noului edificiu prin emiterea de obligatiuni amortisabile, comitetulu n'a aflatu oportunu a incepe nici in anulu acesta óre-care actiune; iara din caus'a impregiariloru puçinu incurajatorie, cunoscute in comunu, neci nu-i sperantia, ca se va putea realiza in curendu zidirea edificiuului.

De alta parte inse s'a aretatu necesitatea urginta de a repara radicalu cas'a cumparata si cu ocasiunea acésta a o adapta deplinu pentru trebuintiele societatiei astu-feliu, cá pentru multi ani va putea corespunde recerintieloru nóstre.

In afacerea acésta va veni comitetulu cu propuneri speciale inaintea prea onoratei adunari.

10. In urm'a conclusului adunarii generale din anulu 1885, cum si alu celei diã anulu 1886, de a regula in modu definitivu puseçiunea acelor membri, cari din

diferite cause nu si-au achitatu datorile cátra societate, s'á adresatu comitetulu in mai multe rânduri cátra toti acei domni membri, cari restéza cu contribuirile sale, invitându-i, cá se binevoiésca a le achitá, propuindu D-sale si tóte inlesnirile posibile. In urm'a acestoru invitari si-au achitatu datoriea 10 membrii, iara 8 membrii au cerutu stergerea restantieloru, obligându-se, ca in viitoriu voru fi esacti cu solvirea contribuiriloru. Din partea a 20 de membri n'a primitu comitetulu nici unu respunsu, si asia s'a veditu necesiatu a-i sterge din list'a membriloru pentru neimplinirea datorintieloru fatia cu societatea, conformu §. 11, p. 3 si §. 5 alu statuteloru.

Totu pentru neimplinirea datorintieloru fatia cu societatea, precisate in §. 6 alu statuteloru, s'au stersu si 2 membrii din list'a membriloru activi; eara alti 5 membri si-au dechiaratu esirea din sinulu societatii.

In decursulu anului 1886 se primira, in virtutea §. 20, p. 3 din statute, 5 membri ordinari.

Deci cu finea anului 1886 consta societatea din 7 membri onorari, 19 membrii fundatori, 105 membri ordinari si 2 membri activi.

Premiile Academiei Romane.

Insciintiare.

Dupa decisiunile luate de Academi'a Romana in sesiunile de pàna la anulu 1887, concursurile propuse de Academia sunt cele urmatóre:

I. *Premiulu Nasturelu-Herescu* din Seri'a B. de 4000 lei, se va decerne, in sesiunea generala din anulu 1888, unei carti scrise in limb'a romana cu conținutu de ori ce natura, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie pàna la 31 Decembre 1887.

II. *Premiulu Statului Lazaru*, de 5000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1888 unei carti scrise in limb'a romana, cu conținutu sciintificu, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1886 pàna la 31 Decembrie 1887, sau celei mai importante inventiuni sciintifice fàcute dela 1 Ianuarie 1886 pàna la 31 Decembrie 1887.

NB. Concurrentii la aceste premii voru binevoi a trimite la cancelari'a Academiei Romane in Bucuresci operele lor, cari voru fi in conditiunile de timpu aci insemnate, in câte 12 esemplare, pàna la 31 Decembre 1887.

III. *Marele premiu Nasturelu-Herescu* din seri'a B. in suma 12,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1889, unei carti scrise in limb'a romana, cu conținutu de ori-ce natura, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 pàna la 31 Decembrie 1888.

NB. In privinti'a premiiloru „Nasturelu-Herescu“ se punu in cunoscinti'a publicului urmatórele dispositiuni din codicilulu reposatului intru fericire C. Nasturelu-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

„In totu anulu Societatea Academica Romana va avea „a premia, din veniturile fondului Nasturelu, o carte tipa-

„rita originala, in limb'a romana, care se va socoti de către societate ca cea mai buna publicatiune aparuta in cursulu anului.

„Inse aceste premie voru fi de doue specii :

„1. In trei ani consecutivi, de a rândulu, se va decerne „câte unu premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. n. minimum, „la cea mai buna carte aparuta in cursulu anului espiratu ;

„2. Iara in alu patrulea anu se va decerne unu premiu „fixu de lei 12,000, carele se va numi „Marele premiu „Nasturelu“, operei care va fi judecata cá publicatiunea „de capetenie ce va fi aparutu in cursulu celoru patru ani „precedenti. Acestu premiu nu se va putea decerne unei lu- „crari, care va fi obtinutu dejá unulu dintre premiile anuale, „de cátu defalcându dintr'insulu valórea premiului precedentu.

„Operele ce se voru recompensa cu acésta a doua serie „de premie voru tractá cu preferintia despre materiile urmatóre :

a) „Scrieri serióse de istorie si sciintiele accesorii ale „istoriei, preferindu-se cele atingátóre de istori'a tieriloru „romane ;

b) „Scrieri de religiunea ortodoxa, de morala practica „si de filosofie ;

c) „Scrieri de sciintie politice si de economi'a sociala ;

d) „Tractate originale despre sciintiele esacte ;

e) „Scrieri enciclopedice, precum dictionare de istorie „si geografie, in cari se intre si istori'a si geografi'a Roma- „niei ; dictionare generale s'au partiale de sciintie esacte, de „arti si meserii, de administratiune si jurisprudentia, si alte „asemeni lucrari utile si bine intócmité ;

f) „Carti didactice de o valóre insemnata cá metodu si „cá cuprinsu ;

g) „Dictionare limbistice in limb'a romanésca, mai alesu „pentru limbile antice si orientale, adeca limb'a latina, elena, „sanscrita, ebraica, araba, turca, slavona veche, si altele ;

h) „Publicatiuni si lucrari artistice de o valóre seriósa, „adeca relative la artile plastice, architectura, sculptura, pic- „tura, gravura si chiaru opere musicale serióse, pe cari aceste „tóte societatea academica romana le va putea apretiá atunci, „cându 'si va intinde activitatea ei si asupra tuturoru mate- „riiloru de bele-arti ;

i) „Scrieri de pura literatura romana, in prosa si in ver- „suri, precum poeme, drame si comedii serióse, — mai alesu „subiecte nationale, — si ori-ce alte opere de inalta literatura. „Acestora mai cu séma asiu dorí sè se acorde Marele Premiu „Nasturelu, candu voru fi judecate cá avendu unu meritu „cu totulu superioru, spre a se da astu feliu o incurajare mai „puternica desvoltarii literaturii nationale“.

La acestea se mai adaoga urmatórele dispositiuni luate de societatea academica.

1. La concursurile acestoru premii se potu presentá si opuri preinnoite in nóue editiuni, cari se voru fi retiparitu in cursulu anului de autori in viétia.

2. Dupa cuprinderea chiaru a testamentului, traductiunile din limbi straine sunt escluse dela concursu ; se va face inse esceptiune pentru acele traductiuni de pe opuri straine cla- sice, cari :

a) sau prin dificultatile invinse ale unei perfecté repro- duceri in versuri romanesci, voru constitui adeverate opuri literare ale limbei romane ;

b) sau prin anexarea de elucidari si de note sciintifice, cu totulu proprie traducatoriului, 'si voru fi insusitu meritele unoru lucrari originale in limb'a romana.

3. Cartile premiate de Academi'a Romana din alte fon- duri ale sale sau cele tiparite din initiativ'a si cu spesele ei, nu potu intrá la concursu pentru premiile Nasturelu din seri'a B.

4. Premiile nasturelu din seri'a B. se potu acorda nu numai unoru opuri complete, ci si partii unui opu tiparitu in cursulu anului, cu conditiune inse, ca acésta parte se fie de valórea si de intinderea unui volumu si nu de ale unei simple fascióre, (minimum 400 pag. formatu in 8°. garmondu).

5. Premiarea unei parti a unui opu la unu concursu anualu nu impedece premiarea unei alte parti a aceluiasi opu la unu concursu posterioru.

6. Opurile anonime si pseudonime voru putea fi ad- mise la concursulu cartiloru tiparite, ear autorii lor, spre a primi premiile acordate, voru trebui se justifice proprietatea lor.

IV. *Premiulu statului Heliade-Radulescu*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1888, celei mai bune disertatiuni scrise in limb'a romana asupra urmatorului subiectu :

„Nunt'a la Romani. *Studiu istorico-etnograficu comparativu*“.

Usurile nuptiale trebuescu studiate in varietatile lor, dupa tóte provinciile romane, comparându-se cu nunt'a la vechii Romani si la popórele neo-latine pe de o parte, cu nunt'a la vecinii Romaniloru (Slavi, Unguri, Greci, Albanesi) pe de alta, de unde se reésa apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografica.

Manuscrisulu va trebui se cuprinda materie pentru 200—300 pagine de tipariu 8° garmondu.

Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi pàna la 31 Decembre 1887.

V. *Premiulu Statului Lazaru*, de 5000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1889 celei mai bune lucrari in limb'a romana asupra urmatorului subiectu :

„*Studiulu vinuriloru din Romani'a din punctulu de vedere economicu si alu compositiunii lor chimice*“.

Manuscrisulu va trebui se cuprinda materie pentru circa 300 pagine de tipariu in 8° garmondu.

Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi pàna la 31 Decembre 1888.

VI. *Premiulu Statului Heliade-Radulescu*, de 5000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1889 unei carti scrise in limb'a romana, cu conținutu literaru, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 pàna la 31 Decembre 1888.

VII. *Premiulu Asociatiunii Craiovene pentru desvoltarea invetiamentului publicu*, in sum'a de lei 1500, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1890, celei mai bune carti didactice in limb'a romana din câte se voru fi tiparitu dela 1 Ianuarie 1887 pàna

la 31 Decembrie 1889. Acésta data este si termenul extremu alu depunerii la cancelari'a Academiei, in 12 esemplare, a cartiloru propuse pentru concursu.

VIII. *Premiulu Statului Heliade-Radulescu*, de 5000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1890, celei mai bune lucrari scrise in limb'a romana asupra urmatorului subiectu:

„*Istori'a scóleloru in tierile romane in prim'a jumatare a secolului XIX pàna la anulu 1864*“.

Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi 31 Decembre 1889.

IX. *Premiulu Alexandru I. Cuz'a*, de 10,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1891 celei mai bune lucrari scrise in limb'a romana asupra urmatorului subiectu:

„*Istori'a Romaniloru dela Aurelianu pàna la fundarea Principatelor*“.

X. *Premiulu G. San-Marinu*, in suma de 1500 lei, se va decerne in sesiunea generala din anulu 1891 celei mai bune lucrari asupr'a urmatorului subiectu:

„*Consideratiuni asupra comerciului Romaniei cu tierile straine atàtu la Orientu càtu si la Occidentu, incependu cu secolulu alu XVI-lea pàna la anulu 1860*“.

Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi 31 Decembre 1890.

NB. Manuscrisele lucrariloru puse la concursurile premiilor de sub N-rii IV, V, VIII, IX si X se voru presenta anonime, purtându o devisa, care va fi reproducusa pe unu plicu sigilat cu continendu numele concurentului.

Academi'a isi reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile sale lucrarile ce se voru premia.

Premiile se voru da autoriloru numai dupa tiparirea lucrariloru premiate.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 295/1887.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului român, luat u in siedinti'a dela 16 Maiu st. n. 1887.

Presiedinte: Iacobu Bologa, vice-presiedinte.
Membrii presentii: G. Baritiu, I. St. Siulutiu, Z. Boiu, Dr. II. Puscariu, Const. Stezariu, E. Macellariu, P. Cosma, B. Harsianu.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 60. Dl. G. Manu advocatu in Desiu, prin adres'a de dto 12 Maiu a. c. si cu provocare la conclusulu acestui comitetu de dto 8 Aprilie a. c. Nr. 167 arata, cà dinsulu a transpusu inca la 13 Februarie a. c. atàtu contractulu càtu si sum'a cumpararii de 355 fl. pentru cas'a remasa de fericitulu

I. Titie dlui advocatu Aug. Munteanu, carele pretinde a le fi si trimisu cassariului asociatiunei dlui E. Brote; arata mai de parte, ca totu prin dl. Aug. Munteanu va fi transmisu densulu acestui comitetu cu datulu 23 Aprilie si unele date referitóre la mai susu numitulu remasu, pe care acela de asemenea le-ar fi transpusu la màn'a dlui cassariu alu asociatiunei cu datulu de 8 Maiu a. c., in fine se róga dl. advocatu Manu, sè se resólve caus'a acésta càtu mai ingraba, de óre-ce in starea acést'a de lucruri densulu nu póte luá dispositiunile de lipsa si cas'a se surpa. (Ex. Nr. 288/1887).

— I se respunde dlui advocatu G. Manu, ca la comitetulu asociatiunei nici pàna la datulu de fatia n'au intratu dela dl. Aug. Munteanu nici contractu nici bani in afacerea lasamentului I. Titie. Dl. advocatu Aug. Munteanu se recérca din nou a deslucí afacerea acést'a.

Nr. 61. Directiunea scólei civile de fete in Sibiiu presenta spre aprobare programulu esamenelor publice, ce au a se ținea cu finea semestrului de vara alu anului scolariu 1886/7. (Ex. Nr. 287/1887).

— Programulu presentatu se apróba in urmatorulu cuprinsu:

Luni in 27 Iunie a. c. inainte de amédi:

- 8—9. Religiunea cu tóte clasele.
- 9—9³/₄. Limb'a romana cu Class'a I.
- 9³/₄—10¹/₄. Aritmetic'a cu Class'a II.
- 10¹/₄—10³/₄. Limb'a germàna Cl. III.
- 10³/₄—11¹/₄. Istori'a Ungariei Cl. IV.
- 11¹/₄—12. Istori'a naturala Class'a I.

dupa amédi:

- 3—3¹/₂. Chemi'a cu Class'a IV.
- 3¹/₂—4. Geografi'a Class'a II.
- 4—4¹/₂. Fistic'a Class'a III.
- 4¹/₂—6. Limb'a franceza, music'a vocala si instrumentala.

Marti in 28 Iunie.

- 4—6. Limb'a maghiara cu tóte clasele.

Joi in 30 Iunie:

La 10 óre inainte de pràndiu:

Incheierea anului scolasticu si distribuirea atestateloru in present'i a intregului corpu invetiatorescu. — Despre acést'a sè se incunoscintieze locurile competente.

Nr. 62. In legatura cu conclusulu de sub Nr. precedentu comitetulu decide:

— Sè se esmita in calitate de presiedinte la esamenele publice ale scólei civile de fete vice-presiedintele asociatiunei, Dl consilieriu Iacobu Bolog'a.

Nr. 63. Directiunea scólei civile de fete in Sibiiu prin adres'a de dto 7 Aprilie a. c. Nr. 97 si cu provocare la conclusulu conferintiei colegiului invetiatorescu de acelasi datu cere, ca comitetulu se decida daca afla necesara edarea la finea anului scol. a unui feliu de programu tiparitu, preste totu, si daca o afla acésta necesara si pentru anulu curentu scolasticu. Pentru casulu favorabilu comitetulu se asignedie si mijlócele necesare banesci pentru edarea in tipariu a acelui programu (Ex. 249/1887).

— Fiindu edarea unui programu tiparitu, care se continua scirile scolare si eventualu si câte unu elaboratu, in in-

teresulu unei mai mari respândiri între romani a cunoștinței despre școl'a această, direcțiunea școl'ei civile de fete este pof-tita a pune la cale deja cu finea anului școl. curentu tiparirea unui astfelu de programu; încâtu pentru mijl'ocel' banesci, acelea se voru asigna după-țe se va fi terminatu lucrarea.

Nr. 64. Direcțiunea școl'ei civile de fete în Sibiiu prin adresa de dto 7 Maiu a. c. Nr. 122 cere s' se dispuna re-pararea zidului dinspre parculu orasiului (Exh. Nr. 286/1887).

— Cererea presenta se ține în suspensiu până va urma respunsu la rogarea adresata din partea comitetului înaltului ministeriu reg. ung. cu datulu 16 Iunie 1886 Nr. 185/1886 în această afacere.

Nr. 65. Direcțiunea școl'ei civile de fete prin adres'a de dto 11 Aprilie a. c. Nr. 103 a prezentatu comitetului pentru informațiune 20 esemplare din statutulu de organizare tiparitu alu acelei școl'i (Ex. Nr. 255/1887).

— Spre știința.

Nr. 66. Direcțiunea școl'ei civile de fete în Sibiiu prin hârtia de dto 11 Aprilie a. c. Nr. 98 presenta pentru apro-bare regulamentul internu alu școl'ei (Ex. 256/1887).

— S' se descrie acestu regulamentu într'unu numeru co-respondentoriu de esemplare și s' se distribuie între membrii comitetului spre a putea luá privire în elu, înainte de a i se da aprobarea.

Nr. 67. Directorulu despartimentului XI (Siumleulu Sil-vaniei) dl Alimpiu Barboloviciu prin adresa de dto 4 Maiu a. c. Nr. 240 asterne contractulu invetiaceleului de pantofariu, Ioanu Popu din Siumleu, stipendiatu din partea acestui comi-tetu (Ex. Nr. 279/1887).

— Spre știința, avendu a se trimite spre înregistrare onoratei societati „Transilvani'a“ în București.

Nr. 68. Dl architectu G. Maetz prin adres'a de dto 30 Aprilie a. c. și cu provocare la încunoscintiarea primita cu datulu 8 Aprilie a. c. Nr. 413/1886 din partea acestui comitetu referit'ore la reducerea sumei preliniate pentru adaptarile la cas'a din strad'a morii Nr. 8 dela fl. 12,608. 84 la fl. 11,946.63 cere se i se arete motivele acelei reduceri și a'lu clarificá în acestu punctu cu posibila grabire (Ex. Nr. 277/1887).

— Se transpune comisiunei esmise din sinulu comitetului cu datulu 26/1 a. c. Nr. 413/1886 spre opinare.

Nr. 69. Dl K. Reifenkugel bibliotecarulu c. r. biblio-teci a universitatii din Cernauti prin adres'a de dto 27 Aprilie a. c. Nr. 72 atesta cu multiamita primirea numeriloru din f'oi'ea asociatiunei de pe anii V. IX. și XI, ce lipsiau în esem-plele trimise mai înainte pe s'ém'a numitei biblioteci (Ex. Nr. 276/1887).

— Spre știința.

Nr. 70. Stipendistulu asociatiunei, Teod. Vadoru, stud. de Cl. VII. la gimnasiulu romanu din Blasiu 'și legitiméza sporiulu facutu în studii în periodulu II alu anului școl. curt. (Ex. 88/1887).

— Spre știința.

Nr. 71. Secretariulu II alu asociatiunei comunica, ca după impartasirile ce i s'au facutu din partea unor'a din membrii comitetului și în urm'a cercetariloru întreprinse de densulu, a aflatu, că tinerulu Ioanu Radu, studentu de Cl. VIII la gim-nasiulu romanu din Blasiu, stipendistulu alu asociatiunei, se bucura afara de acestu ajutoru și de unu altu stipendiu de

60 fl. și intréba, dacă comitetulu cu t'ote acestea lasa în folo-sinti'a tinerului susnumitu stipendiulu acordatu.

— De óre-țe între stipulatiunile concursului pe bas'a caruia studintele Ioanu Radu a obținutu stipendiulu dela asso-ciatiiune, nu s'a pusu condițiunea ca concurentii se dovedésca, ca nu se bucura de alte ajut'ore (stipendii) comitetulu cu ma-joritate de voturi hotaresce a se lasa studentului Ioanu Radu stipendiulu acordatu de 40 fl. În contra acestei hotariri in-sinua votu separatu membrulu Dr. I. Puscariu, la care se alatura și membrulu Elia Macellariu.

Nr. 72. Oficiulu pentru mesurarea competențelor era-riale prin hârti'a de dto 29 Martie a. c. Nr. 604 încunoscintiéza comitetulu, ca după sum'a de 100 fl. v. din remasulu după M. Bucsi'a din Mediasiu s'a prescrisu în conformitate cu §. 26 art. de lege 34 ex. 1881 $\frac{3}{10}\%$ după 100 fl. deci 20 cr. ecuivalentu și ca platirea are a se face încependu cu 1 Ianuarie 1885. Competințele pro 1885 și 1886 sunt a se solvi numai decátu, cea pro 1887, înse în rate trilunare, încependu cu 1 Ianuarie a. c. (Ex. Nr. 265/1887).

— Spre știința. Sum'a de 40 cr. v. a. cá ecuivalentu pro 1885 și 1886 se avisédia la cassa spre solvire.

Nr. 73. Dl Rubinu Patiti'a avocatulu în Alb'a-Iuli'a, prin adres'a de dto 28/4 a. c. cere pe s'ém'a bibliotecii înființiate la școl'a poporala din Alb'a-Iuli'a-cetate opurile asociatiunei (Ex. Nr. 275/1887). În legatura cu această se presinta cererea comitetului mai susu numitei biblioteci de același cuprinsu, rugându-se, se li se trimita și f'oi'ea asociatiunei în modu gra-tuitu (Ex. Nr. 288/1887).

— Cererea se încuviinția, avendu a se trimite pe s'ém'a bibliotecii dela școl'a din Alb'a-Iuli'a (cetate) unele din opu-riile, ce se afla în mai multe esemplare și disponibile în biblio-tec'a asociatiunei, de asemenea și f'oi'a asociatiunei din anii trecuti și de pe anul curentu.

Nr. 74. Dl primu secretariulu alu asociatiunei George Baritiu prin adres'a de dto 2 Martie a. c. transpune pe s'ém'a bibliotecii asociatiunei mai multe scrieri (foi periodice, rap'orte și statistice din Romani'a) în numeru de 101, care au fostu pastrate până acum la redacțiunea f'oi'ei „Transilvani'a“; arata, ca a transpusu cu ocașiunea această unele scrieri și di-rectiunei școl'ei civile de fete în Sibiiu pe s'ém'a bibliotecii acelei școl'i și cere s' se trimita pe s'ém'a acelei biblioteci și f'oi'a asociatiunei (Ex. Nr. 59/1887).

— Cu multiamita spre știința, avendu a se trimite pe s'ém'a bibliotecii școl'ei civile de fete și f'oi'a asociatiunei.

Nr. 75. Bibliotecariulu asociatiunei asterne conspectulu cartiloru intrate la biblioteka în decursulu anului 1886 și alu cartiloru intrate în primul trimestru alu anului 1887 (Ex. Nr. 270/1887).

— Spre știința, conspectele prezentate s' se publice în f'oi'a Asociatiunei. S' se trimita în schimbu f'oi'a asociatiunei redacțiuniloru „Revistelor științifice literare“ din Romani'a.

Nr. 76. Directorulu despartimentului XV (Naseudu) prin adresa de dto 5 Aprilie a. c. Nr. 3 presenta o obliga-tiune de 100 fl. împrumutu de statu, Staatsschuldverschrei-bungobligation Nr. 109,319 de dto Vien'a 1 Augustu 1888 împreuna cu 17 cup'one, încependu dela 1 Augustu 1887 până 1 Augustu 1895 în contulu tacei de membru pe viața alu

Asociatiunei si 1 fl., pentru diploma pentru Dl Octaviu Baritiu profesor in Naseudu (Ex. Nr. 252/1887).

— Spre sciintia. Se cuitédia primirea obligatiunei, ear dlui Octaviu Baritiu i se estrada diploma de membru pe viatia alu Asociatiunei.

Nr. 77. Dl primu secretariu alu Asociatiunei G. Baritiu prin adresa de dto 14 Maiu a. c. si in legatura cu adresa sa de dto 2 Martie ofere pe sém'a bibliotecei scólei civile de fete sustinuta de Asociatiune 10 carti si publicatiuni alese, intre care si frumosulu opu artisticu intitulatu: „Biserica episcopala a Manastirii Curtea de Argesiu 1886“ precumu si sum'a de 5 fl. v. a. pentru cumpararea de premii pentru elevele din scól'a numita (Ex. Nr. 293/1887).

— Se primescu cu multiamita, atátu càrtilé càtu si sum'a de 5 fl. v. a. se transpunu directiunei scolare spre ulterióra dispositiune.

Nr. 78. Dela siedinti'a premergatóre au incursu la comitetu urmatórele tacse:

a) Dela dd. Romontianu Alesandru in Turd'a tacsá pro 1886 si 1887 10 fl., Dr. Ioanu Ratiu in Turd'a pro 1887 5 fl., Iuliu Vladutiú in Turd'a pro 1886 si 1887 10 fl., Petru Tisu in Panciov'a pro 1886 si 1887 10 fl., Vasiliu Cernea in Cincu mare pro 1887 5 fl., George Gradovicu in Deju pro 1886 si 1887 10 fl., Andreiu Ghidiu in Oraviti'a pro 1886 si 1887 10 fl., Michailu Besianu in Lugosiu pro 1886 si 1887 10 fl., Titu Hatieg in Lugosiu pro 1886 si 1887 10 fl., George Martinescu in Lugosiu pro 1886 si 1887 10 fl., Fabiu Rezeiu in Lugosiu pro 1886 si 1887 10 fl., Dumitru Olténu in Morarení pro 1887 5 fl., Antoniu Stoic'a in M. Osiorheiu pro 1887 5 fl., Iosifu Tincu in Deda pro 1887 5 fl., Dr. N. Oncu in Aradu pro 1887 5 fl., Gavrilu Scridonu in Naseudu in contulu taxei pro 1887 2 fl., Ioanu Tanco in Naseudu in contulu taxei pro 1887 2 fl., Dr. Const. Moisiu in Naseudu in contulu tacsei pro 1887 1 fl. 50 cr., Ilie Cãmpénu in Varviz tax'a pro 1887 5 fl., Ioanu Racatianu in Ibanesci pro 1887 5 fl., Ioanu Sianodoru in Cuiésdu tacsá de 1 fl. pentru diploma, Ioanu Lado in Restosnea taxa de 1 fl. pentru diploma, Stefanu Popu in Blasiu tax'a pro 1887 5 fl., Dumitru Suciú in Ceh pro 1887 5 fl.

b) delá dl Stefanu Moldovanu prepositu in Lugosiu a incursu sum'a de 10 fl.;

c) s'au insinuatu cá membrii ordinari pro 1887: Emanuilu Ungurénu avocatú in Timisiór'a platindu tax'a de membru ordinariu pro 1887, 1888 si 1889 si taxa pentru diploma la olalta 16 fl., si comun'a politica Reheú platindu tax'a pentru diploma 1 fl. (Ex. Nr. 281/1887).

— Spre sciintia, avendu membrii noi a se supune aprobarei adunarei generale a Asociatiunei transilvane.

Sibiiu, d. u. s.

Iacob Bolog'a m. p.,
v.-presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde Dloru P. Cosm'a, Dr. Il. Puscariu, E. Macellariu.

S'a cetitu si autenticatu.

Sibiiu, in 18 Maiu 1887.

P. Cosm'a m. p. Dr. I. Puscariu m. p. E. Macellariu m. p.

Nr. 270/1887.

Conspectulu

cartiloru intrate la bibliotec'a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in decursulu trimestrului Ianuarie — Martie 1887.

1. Hurmuzachi E. de, Documente privitóre la Istóri'a Romaniloru, volumulu V. partea II. (1650—1699) Bucuresci 1886. don. Academiei romane.

2. Hurmuzachi E. de, Fragmente zur Geschichte der Romanen, fünfter Band. Bucuresci 1886. don. Academiei roman

3. Urechie V. A. Mironu Costinu. Opere complete, tom. I. Bucuresci. 1886. don. Academiei romane.

4. A magyar tudományos Akadémia:

a) Értesítő (az 1886-ik évben tartott üléséről).

b) Emlékbeszédek IV^{2/4}.

c) Nyelv- és széptudományi értekezések XIII. ^{10/12}.

d) Matematikai és természettudományi értesítő V. ^{1/5}.

e) Értekezések a társadalmi tud. köréből VIII. 7. 10. XI. 1.

f) Értekezések a matematikai tudom. köréből XIII. ^{1/2}.

g) Értekezések a természettudom. köréből XVI. 1. ^{4/6}-XVII. 1.

h) Értekezések a történelmi tudom. köréből XIII. ^{4/5}.

i) Takács István: Nyelvünk ik- es igei és a Révai szabálya, Budapest 1887. (2 esemplare).

k) Almanach 1887, évre, magy. tud. akadémiai, Budapest 1886.

5. Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde 20 Bd. ^{2/3}. 21 Bd. 1. si Jahresbericht pro 1886.

6. Biblioteca nazionale centrale di Firenze:

a) Bollettino delle pubblicazioni italiane ^{20/24} 1886. ^{25/31} 1887.

b) Indici del Bollettino delle pubblicazioni italiane nel 1886. I. Indice alfabetico delle opere ^{1/3}.

7. Biblioteca nazionale centrale Vittorio Emanuele di Rom'a:

Bollettino delle opere moderne straniere ^{5/6}. 1886.

8. Meitani G. G. Studie asupra constitutiunei Romaniloru fasc. XI (2 es.) Bucuresci. 1886 don. autorului.

9. Rotariu Pavelu: Legea comunala (art. XXII. ex 1886). Timisiór'a 1886.

Sibiiu, in 16 Maiu 1887.

Dr. I. Crisianu m. p.,
bibliotecariu.

Diverse.

* Din Buciumi (Vármező) in comitatulu Selagiului ni se trimise unu apelu, in care comitetulu localu invita romanii de pretotindenea a contribuí cu ori-ce obiecte séu producte pentru arangiarea loteriei in folosulu fondului „Reuniunei femeiloru romane din Selagiu“, carea 'si va tineá in estu anu adunarea sa anuala in acea comuna, asemene si despartimentulu XI alu Asociatiunii transilvane se va intruní in estu anu acolo. Ofertele sunt a se trimite pâna in 1 Iuliu a. c. n. la adresa m. on. dn. Ioanu Maximu parochu gr. cath. in Buciumi, si acele se voru cuitá pre calea publicitatii. *Tribuna*“

* Din Beiusiu. Fundamentul aripei drepte a gimnasiului romanu gr. cath. care o zidesce episcopulu Pavelu, deja s'a asediatu si edificarea continua neintreruptu, asia că la tómnă edificiulu intregu, cu renovatiunea aripei stânge dimpreuna, trebue se fie terminate. In legatura cu edificiulu gimnasiulu se va zidi si unu internatu, pentru studenti seraci; zidirea o face Mazuchi, architectulu dela Blasiu.

(Dupa „Famili'a“).

Bibliografia.

Un'a din publicatiunile cele mai rare si mai memorabili romanesci avemu sub ochii nostrii, care este:

„Biserica episcopala a Manastirei

CURTEA DE ARGES,

Restaurata in dilele M. S. Regelui Carolu I.

Sfintita din nou in dioa de 12 Octomvrie 1886.

Foliantu mare de 100 pagine, editiune de luxu asia cum mérita representarea unui edificiu monumentale si totodata istoricu, unicu in feliulu seu, precum este Biserica monastirei si a episcopiei dela Curtea de Argesiu, care pe timpulu invasiunei dintre anii 1854—56 a storsu admirarea austriaciloru si ia facutu că se o reproduca chiaru si asia precum se află ea pe atunci in o stare desolata si trista, spre a o pune alaturea cu cele mai minunate producte ale architecturei din tóta Europ'a, câte au fostu infintiate oriunde in restimpu de un'a suta de ani intre 1440 si 1540.

Acestu opu artisticu au aparutu in stabilimentulu graficu Socecu et Teclu in Bucuresci, caruia i face mare onóre, că nu mai trebue se caute romanii stabilimente de arta in strainatate spre a putea se aiba opuri precum este si acesta.

Pre lângă mai multe texturi in prosa si in ode, din care vomu reproduce si noi unele in alti Nri, opulu are 19 ilustratiuni proprie si alte 13 heliografice. Intre cele de antăiu se vedu: Biserica de Argesiu, mormente de Domni si Dómnă ale tiei, portrete de ale loru, inscriptiuni diverse incependu cu cea dela 1526 până la cea din anulu 1885. Intre heliografiu sunt portretele regelui si reginei, Biserica, intrarea, catapetasma, regina Elisabet'a in biserica roganduse, frontispiciulu unui exemplariu din cele 12 evangeliu lucratu de mán'a reginei, inscriptiunea si ferecatur'a; tronulu regelui; tronulu episcopescu; serbarea insasi.

Restaurarea bisericeii a costatu unu milionu 500 mii lei noi. Dóra la nici-unu asiedimentu bisericescu nu s'au intemplatu atâtea desastre, parte neprevedute parte criminali că la Curtea de Argesiu. Cutremurul dela 1838 sguaise temeliile, episcopulu Ilarionu o restaurase in câtv'a; la 1866 au arsu seminariulu; in 23 Aprilie 1867 au arsu casele, turnulu si paraclisulu, in fine in 2/14 Decembre aceluiași anu foculu consumase totu interiorulu bisericeii si de atunci servitiulu ddiescu nu s'a mai facutu intrens'a. Atâtea focuri la aceeași episcopia!

— „Scóla si Famili'a“, revista pedagogica din Brasiovu, e apretiată in ultimulu „Curieru Literalu, alu „Romanului“ precum urmédia:

„Earasi unu daru frumosu si folositoru facu conceptatiuniloru loru si in genere Romaniloru d-nii Ioanu Popea, si Andreiu Barseanu cu a loru revista bilunara „Scóla si Famili'a“, care apare in Brasiovu si in care vedemu cu deosebita placere, ca domnescu fara jicnire adeveratele principii pedagogice, precum si o limba frumoasa, romanésca fara pedantismu si fara erudite intortochiaturi. Astfelu de publicatiuni conscientioase si muncite merita incuragiarea toturoru ómeniloru de bine. Noi felicitamu redactiunea „Scólei“ din Brasiovu si-i uram succesu continuu pe calea ce-au apucatu“.

Dreptu, economie, politica etc.

a) In limb'a romana.

— A. Legile pentru autentificarea actelor si autentificarea si legalizarea actelor relative la imprumuturile creditelor Agricole, urmate de circulariele ministeriale precum si instructiuni si formulare trebuitoare tribunaleloru, judecatoriiloru de ocóle, comisariloru politienesici si primariloru din comunele rurale pentru bun'a intelegere si aplicare a acestoru legi, de Ioanu Radoi, pag. 124. L. 3. Bucuresci. Tip. Rev. Lit. 1886.

— A. Studie asupra Constitutiunei Romaniloru, de G. G. Meitani, Fasc. XI. pag. 315. L. 5. Bucuresci. Tipografia Moderna. 1886.

— A. 117 articole din Conventiunile de comertiu incheiate intre Romani'a si alte state. — Note explicative la tarifulu autonomu, pag. 85. Bucuresci. Tip. Carolu Göbl. 1886.

b) In limb'a francesa.

— A. La Russie et la Crise Bulgare, par. Alexandre G. Djuvara, pag. 36. Bucuresci. Impr. Carolu Göbl. 1886.

— A. Essai comparé sur les institutions, les lois et les moeurs dela Roumanie, depuis les temps les plus reculés jusqu'à nos jours, par Nicolas C. Blaremburg, pag. 806. L. 30. Bucarest. Impr. Peuple Roum. 1886.

c) These de licentia sustinute la facultatea de dreptu din Bucuresci.

— A. Despre plat'a drepturiloru succesore sau indatoririle mostenitoriloru s. de Teodoru Borneanu, pag. 88. Bucuresci. Tipografia Moderna 1886.

— A. Despre adoptiunea in dreptulu Romanu si Romanu s. de C. I. Cardasi.

— A. Despre actiunea pauliana in dreptulu Romanu si Romanu si despre legea Aelia Sentia s. de Vasile Carlov'a pag. 111. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Despre obligatiunile vendiatorului s. de Ioanu Em. Culoglu pag. 36 Bucuresci Tipografia Moderna 1886.

A. Despre privilegiile in dreptulu Romanu si dreptulu Civilu Romanu s. de Atanasie Costescu pag. 55. Bucuresci — Tipografia Moderna 1886.

— A. Filiatiunea copiiloru legitimi in dreptulu Romanu si Romanu s. de Alex. I. Lig'a pag. 40. Bucuresci Tipogr. Moderna 1886.

— A. Influenti'a civiluluiu asupr'a criminaluluiu si viceversa s. de G. Molanescu pag. 163. Bucuresci. Tipografia Moderna 1886.

— A. Despre tutel'a testamentara si asupra vietuitorului din cei doi soçi s. de Ilie Oprescu pag. 75. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Despre gagiu in dreptulu Romanu si Român si de N. N. Saulescu p. 109. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Despre obligatiuni solidare in dreptulu Romanu si Român s. de Nicolae I. Stefanescu pag. 79. Tipografia Moderna 1886.

d) These susținute la scól'a libera de sciintie politice si administrative din Bucuresci.

— A. Despre comisionari s. de Tom'a Constatinescu pag. 59. Bucuresci Tip. Cucu 1886.

— A. Despre adoptiune s. de C. M. Ionescu pag. 11. Bucuresci. Tipografia Curtiei Regale 1886.

Medicina, Hygiēna etc.

— A. Despre Cosmetice de Dr. C. S. Antonescu pagine. 24. Bucuresci. Tipografia Academiei Romane 1886.

— A. Higien'a si Fisiologi'a Casatoriei. Istori'a naturala si medicala a barbatului si femeii. Dr. Dehay trad. de Ad. Steinberg. pag. 398 si XII. L. 5. Bucuresci. Tip. Cucu 1886.

— A. Kephirulu, adeveratu kumis de lapte de vaca de Dr. Demetrief pag. 24. Bucuresci. Ed. Lukianof.

— A. Cercetari clinice si experimentale asupr'a Bryonei albe (Brei) cá medicamentu Anti-emoragic de Ioan Elian. Thesa susținuta la facultatea de medicina din Bucuresci pag. 70. Bucuresci Tipografia Moderna 1886.

— A. Câteva cuvinte asupra Pathogenei si tratamentului erisipelului de N. M. Frangulea. Thesa susținuta la facultatea de medicina din Bucuresci pag. 53. Bucuresci Tip. Moderna 1886.

— A. Celu mai bunu metodu de cura de regenerare frésca de G. H. Gaudy pag. 19. Bucuresci. Tip. Curtiei Regale 1886.

— A. Contributiune la studiulu Pelagrei de Valerianu George Negrescu, pag. 40. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Turbarea la cãni de I. Placinteanu. Thesa susținuta la scól'a superióra de medicina veterinara. pag. 67. Bucuresci. Tipografia Moderna 1886.

Carti Militare.

— A. Studiu asupra invetiamentului in armat'a nóstra de Maiorulu Anghelescu, pag. 30. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Expériences de coupoles à Bucarest par le Major Gr. Crainiceanu pag. 38. Bucarest. Tip. Wiegand 1886.

— A. Livretu de teorii al caporalului si suboficerului de infanterie, de Colonelu Ioanu Logadi pag. 384 si 2 tabele L. 3. Craiov'a. Tip. Lazaru 1886.

— A. Luptele Romanilor in Resbelulu din 1877—1878 de T. C. Vacarescu Lt.-Col. in reserva. P. I. Apararea

Teritoriului pag. 262. L. 5. Bucuresci. Tipografi'a Curtiei Regale 1886.

— A. Cursu de geografie militara de Lt. Costantinu Forascu pag. 285. L. 5. Craiov'a. Tipografi'a Benveniuti.

Istorie etc.

— A. Unirea principateloru Romane 5—24 Ianuarie. Iasi Bucuresci 1859. Edata de Soc. Carpati L. 3. pag. 170. Bucuresci. Tip. Moderna 1886.

— A. Schitie biografice din viéti'a Metropolitului Ungro-Vlachiei Filaretu II-lea 1792 si ale altoru persóne contimporane cu dènsulu de Melchisedek Episcopulu Romanului p. 70. Roman. Tip. Cubele'a 1886.

— A. Domnulu B. P. Hasdeu si Radu Negru fundatorulu tieriei romanesci. Studiu istoricu de Ioanu N. Sioimescu L. 1. Bucuresci. Tipografia Moderna.

— Regulamentele ministeriale si cartile didactice nu s'au pututu publicá in acestu numeru din caus'a lipsei de spatiu, se voru publicá in Nr. 2. la care vomu adaugá unu suplementu, inse daca cineva ar dorí se aiba list'a completa a sus diseloru uvrage inainte de aparitiunea numerului 2, nu are decâtu a ni o cere prin scrisórea francata adaugându totdeotata si 30 bani in marci postale, si noi 'i vomu espedia imediatu susu dis'a lista.

(Dupa Revista bibliografica Nr. 1 Ioanu C. Iuga.)

Scól'a superióra de fetitie din Sibiiu.

(Continuare din Nr. 9—10)

Transportu din Nr. 9—10: 7784 fl. 98 cr., 200 fl. in obligatiuni, 932 fl. 43 cr. in libelu de depuneri.

A mai intratu pentru scól'a de fete pe List'a Nr. 181 (Colect. Dlu Basiliu Andrea, preotu in Ighiu), dela domnii: Bas. Andrea, preotu 30 cr.; Nicolae Hoda, cantoru 10 cr.; George Istrate, proprietariu 30 cr.; Iosifu Pop'a, proprietariu 10 cr.; Ioanu Anghelu, economu 10 cr.; Georgiu Pop'a, proprietariu 20 cr.; Oan'a Costea, prescuraritia 10 cr.; Ioanu Popu, proprietariu 50 cr.; Nicolae Florescu, proprietariu 1 fl.; Ioane Maximu, preotu 50 cr.; Nicolau Bobecu, cismariu 30 cr.; Ioanu Florescu, cismariu 50 cr.; Davidu Mitru, proprietariu 20 cr.; George Florescu, proprietariu 20 cr.; Ioanu Maximu, cantoru 20 cr.; Ioanu Florescu, seniuru propr. 1 fl.; Bogdanu; Augustinu, calfa de fauru 1 fl.; Vas. Bucerzanu, fauru 30 cr. Veronic'a Florescu nasc. Dobo, 1 fl.; Deutsch Simonu, 50 cr. toçi din Ighiu. Sum'a 8 fl. 40 cr.

Pe list'a Nr. 142 (Colectoru Dl Parteniu Cosm'a directoru la institutu „Albin'a“) dela Tom'a Galetariu, economu in Cella 5 fl. v. a.

Sum'a totala 7798 fl. 38 cr.; in obligatiuni 200 fl.; in libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romàna si cultur'a poporului romànu.